

HORITZÓ 2020

DIARI D'INFORMACIÓ DE L'HORITZÓ 2020 DE JESUÏTES EDUCACIÓ. JUNY 2013

Entrevista a Lluís
Magriñà

PÀG. 3

Horitzó 2020:
l'escola que volem

PÀG. 8 i 9

Els somnis
de les escoles

PÀG. 16

Construïm un somni

L'escola que volem: entre tots ho farem possible

A les pàgines d'aquest diari trobareu tot el que hem construït junts al llarg del curs i que defineix l'HORITZÓ 2020: les idees i propostes sorgides a les UBP i les APA, els resultats de l'enquesta, la definició de l'HORITZÓ 2020, els elements essencials del nou model pedagògic, els nous espais, el nostre compromís, els somnis de les escoles... Tota la informació necessària per entendre cap a on va l'educació a les escoles jesuïtes de Catalunya.

El diari que tens a les mans és **extraordinari**. Vinculat a l'HORITZÓ 2020, és la primera vegada que veu la llum, tot i que estem segurs que no serà la darrera. Però **encara més extraordinari** és tot el

que **junts**, les comunitats educatives de les escoles de Jesuïtes Educació, hem fet al llarg d'aquest curs.

Efectivament, des del mes de setembre i fins al mes de maig d'enguany,

mestres i professors, personal de gestió, alumnes, famílies, i persones, entitats i empreses del nostre entorn, hem participat activament en la reflexió i debat entorn de l'educació que desitgem i ens hem demanat com imaginem que han de ser les nostres escoles l'any 2020.

Crear la nova escola i fer-ho totes i tots junts, aquest és l'objectiu de l'HORITZÓ 2020. Una nova escola que desenvolupa i implementa un nou model pedagògic, la Ratio Studiorum del segle XXI, basat en els principis i valors de la pedagogia ignasiana i en el diàleg permanent amb els darrers avenços de la pedagogia, la psicologia i les neurociències, per educar amb èxit en la realitat i el futur del segle XXI. En un nou es-

pai físic, amb una organització flexible i amb el suport d'un nou model de gestió. **Per formar persones integrals, competents, conscients, compassives i compromeses. Per presentar-los Jesús i parlar-los-en**, acompanyant-los i proposant-los experiències amb els altres i per als altres. Facilitant experiències de fe i compromís.

És per això que hem posat en marxa l'HORITZÓ 2020, per fer un canvi profund a les nostres escoles.

Cercant el somni col·lectiu i interpellant-nos, cadascun de nosaltres, pel nostre somni personal, per la nostra vocació, pel nostre projecte vital. Construïm un somni, comencem junts el camí!

EDITORIAL

www.fje.edu - fje@fje.edu

PÀG. 1 PORTADA Construïm un somni	PÀG. 10 LA RAÓ DE SER La formació integral de la persona
PÀG. 2 EDITORIAL Hem iniciat el camí Xavier Aragay i Tusell. <i>Director general de JE</i> Separar el què del com Lluís Ylla. <i>Director adjunt de JE</i> Els canvis han de ser profunds Josep Menéndez. <i>Director adjunt de JE</i> El treball en xarxa a les escoles jesuïtes al món Josemi Colina, sj. <i>Coordinador de la zona est d'EDUCSI</i>	PÀG. 11 METODOLOGIA I ORGANITZACIÓ EDUCATIVES Ensenyar i aprendre al segle XXI Relat. Elisenda Soriguera. <i>Periodista relatora del procés de l'Horitzó 2020</i>
PÀG. 3 ENTREVISTA Lluís Magriñà, sj Fent camí junts (relat). Elisenda Soriguera. <i>Periodista relatora del procés de l'Horitzó 2020</i>	PÀG. 12-13 EL NOU MODEL PEDAGÒGIC MENA Les intel·ligències múltiples Enric Caturla. <i>Cap de pedagogia i formació de JE</i> Arrelats en l'Evangeli podem educar en la profunditat Enric Puiggròs, sj. <i>Cap de pastoral de JE i coordinador de pastoral de la zona est d'EDUCSI</i>
PÀG. 4 UBP Compromesos en un gran projecte El paper dels AIP	PÀG. 14 EL MEG Una nova organització i uns nous espais Alliberar de tasques de gestió a les direccions d'etapa Pol Riera. <i>Gerent de la xarxa JE</i>
PÀG. 5 ENQUESTA El 68% del educadors volen canvis profunds a les escoles 80 personalitats de la societat catalana participen al procés	PÀG. 15 UN CANVI PROFUND El compromís de Jesuïtes Educació Ara més que mai ens calen lideratges Lluís Tarín Estratègia i lideratge Una política de desenvolupament vital i professional dels educadors Daniel Iniesta. <i>Cap de recursos humans de JE</i>
PÀG. 6-7 APA Els alumnes ens proposen més de 45.000 idees Relat. Elisenda Soriguera. <i>Periodista relatora del procés de l'Horitzó 2020</i>	PÀG. 16 ELS SOMNIS DE LES ESCOLES Educar és acompanyar Pere Borràs, sj. <i>Vicepresident del patronat FJE i delegat per a l'evangelització</i> Compartim un mateix somni Jonquera Arnó. <i>Cap de l'oficina tècnica de JE</i>
PÀG. 8-9 17 IDEES CLAU Horitzó 2020: l'escola que volem	

Separar el què del com

Lluís Ylla
Director adjunt de JE

Per fer un gran projecte cal comparar una gran visió, visió il·lusionada, visió compartida. On vas i a què, és la primera pregunta. Amb la postmodernitat hem après que sovint hi ha diversos camins bons per arribar als llocs. Quin hem de prendre?

Aquesta pregunta és de mal respondre, fins i tot paralitzadora si abans no

ens hem posat d'acord d'on cal anar. Encara més en moments canviants en els quals les circumstàncies porten dubtes, relativitzacions, dificultats.

Què volem?, és en el que hem insistit en començar el treball de l'Horitzó. Ara és moment del què, no dels com! El què és el far, és l'horitzó, és el somni, és el compromís compartit, és l'àncora. Pel camí ens haurem d'espavilar, enginyar-nos-les, adaptar-nos, corregir, cercar nous camins... però sense un horitzó il·lusionador i compartit podríem quedar travats o fer marrades. Per això era tan important que fóssim molts a l'hora de pensar l'horitzó.

El treball en xarxa a les escoles jesuïtes al món

Josemi Colina, sj
Coordinador de la zona est d'EDUCSI

L'educació impartida per la Companyia de Jesús en aquests moments arriba a més de 3.000.000 d'alumnes a tots els continents, amb escoles ben diverses, des dels grans edificis fins a les que es

desenvolupen a l'ombra d'uns arbres en alguns països.

Aquesta quantitat d'escoles s'organitza a través de xarxes –nacionals, per continents...– fins arribar a la gran xarxa mundial de col·legis de la Companyia. Aquesta situació ens permet dir, als jesuïtes, que en l'àmbit educatiu, i en d'altres, casa nostra és el món.

La Fundació Jesuïtes Educació forma part d'aquesta gran xarxa. És part d'EDUCSI (sector d'educació de la nova província d'Espanya) i participa activament als diferents projectes i reptes que el sector s'ha plantejat.

Hem iniciat el camí

Xavier Aragay i Tusell
Director general de JE

Hem començat a avançar. Totes i tots. Junts. Alumnes, educadors, pares i mares, entitats i empreses del nostre entorn. Amb noves idees i noves propostes. Amb un nou model pedagògic d'ensenyament i aprenentatge. Amb un futur diferent per a la nostra educació jesuïta!

Ha estat una formidable onada de participació: prop de 13.000 persones de tota la comunitat educativa de les escoles de Jesuïtes Educació ens han fet arribar més de 56.000 idees i propostes. Totes importants, totes interessants, totes noves i imaginatives. Deixeu-me'n destacar, per la seva novetat en el nostre àmbit, la frescor imaginativa de les propostes dels alumnes. Les necessitem i els necessitem. És per a ells que volem fer una transformació profunda de l'educació!

Gràcies a totes i tots. Gràcies pel vostre voluntariat (sense els AIP no hauríem pogut fer res!), gràcies per

les vostres propostes i idees generades a les UBP, gràcies per preparar i dur a terme les APA (sou uns tutors i unes tutores formidables!), gràcies per contestar l'enquesta i comprometre-us amb el canvi profund, gràcies a tots els alumnes per totes les idees i propostes que ens heu donat, gràcies als pares i mares per les idees que ens heu regalat. I, finalment, gràcies a totes les persones d'institucions i empreses que també heu participat en el projecte HORIZÓ 2020. Ha estat increïble. Ha estat impressionant!

Hem començat a caminar. Tenim il·lusió. Tenim somni. Tenim futur. Més enllà de les dificultats, retallades i problemes que avui tenim. Més enllà de les dificultats que tindrem quan, després de desenvolupar el *com*, comencem a fer realitat el canvi profund. Més enllà de les lleis que s'aprovin i les normes que calgui complir.

Tenir somnis vol dir apostar pel projecte educatiu de Jesuïtes Educació. Apostar per ser protagonistes del nostre futur. Apostar pel nostre somni col·lectiu. Apostar pel nostre somni personal basat en la nostra vocació com educadors... **ANEM CAP A L'HORIZÓ 2020!**

Els canvis han de ser profunds

Josep Menéndez
Director adjunt de JE

L'escola està en crisi des de fa uns vint anys, a mesura que s'ha anat obrint una escletxa entre l'objectiu de l'escolarització universal i els resultats acadèmics dels alumnes, en un context determinat per canvis profunds en els models socials i econòmics.

L'educació a Catalunya demana anar molt més enllà de plantejaments basats en

la reforma de quatre coses, a l'espera de tornar a disposar de més inversió econòmica. El model està esgotat i el que tenim no és el que necessitem. No es tracta de fer algunes rectificacions, algunes de les quals sostingudes en fórmules del passat.

És insostenible la idea de continuar amb l'actual organització del currículum, amb l'estructura de classificació de l'alumnat, amb la distribució horària i amb la indefinició de models pedagògics, que no presenten una alternativa eficient al mediocre objectiu de retenir els alumnes a l'aula. Els canvis han de ser profunds, radicals i sostinguts en el compromís de tots els sectors econòmics i socials.

d'aprofitar més i millor. Per això, serà necessari que potenciem la nostra comunicació i participació a les xarxes que ja existeixen i en noves xarxes que es vagin impulsant. També va quedar clar que el nostre futur serà possible i positiu si som fidels al nostre carisma i no oblidem els dos focus de la nostra missió: la fe i la justícia.

La Fundació Jesuïtes Educació és una part molt important i molt viva d'aquesta xarxa, amb capacitat de somiar i dur a terme projectes, que ha d'aportar una gran vitalitat i riquesa al treball en xarxa que avui necessita la Companyia.

ENTREVISTA A LLUÍS MAGRIÑÀ, sj

“No és l’hora dels indecisos. En cas de dubte, cal actuar”

Lluís Magriñà és l’actual Provincial de la Companyia de Jesús a Catalunya i president de Jesuïtes Educació. Ocupa aquest càrrec des del 2008. En aquesta entrevista ens explica el repte que s’assumeix des de Jesuïtes Educació: definir el nou model pedagògic del segle XXI.

Vostè està impulsant un canvi profund a l’educació dels Jesuïtes a Catalunya. En què consisteix aquest canvi?

Ens hem proposat construir el gran projecte de la Pedagogia Ignasiana del segle XXI. Volem engegar una veritable transformació educativa, cosa que vol dir adquirir un compromís per treballar per una educació més profundament ignasiana que afronti els reptes que planteja el segle XXI.

Som una xarxa que vol actuar com a tal i projectar-se cap al món. Com diu el lema de l’Horitzó 2020, “Només junts serà possible”

La magnitud d’aquest canvi és tan gran que no la podem fer sols a la nostra etapa o la nostra aula, ni tampoc cada escola pel seu compte. Som una xarxa que vol actuar com a tal i projectar-se cap al món. Com diu el lema de l’Horitzó 2020, “Només junts serà possible”.

I com s’impulsa aquest canvi?

En un primer nivell estem treballant com a xarxa de Jesuïtes Educació, però hem de projectar els nostres somnis de canvi cap al treball conjunt amb el sector educatiu de la Companyia a Espanya (EDUCSI) i cap a la xarxa educativa dels jesuïtes del món, com ens convida a fer el P. José Alberto Mesa, delegat d’educació de la Companyia al món. Només el treball en xarxa de jesuïtes i laics al món serà capaç de donar les respostes adequades a la situació en què ens trobem actualment.

Quin és el paper dels educadors i educadores de la xarxa en aquest canvi?

El projecte de l’Horitzó 2020 no es podrà desenvolupar sense la fonamental participació i compromís de tots i totes els educadors de la xarxa. No

és només una crida a un canvi radical de l’educació, és també una crida a la transformació interna de cadascun de nosaltres en el nostre projecte vital i personal. En aquest sentit, el darrer any hem impulsat una experiència significativa: hem convidat prop de 200 educadors de la nostra xarxa a fer un retrobament interior personal, a través de les trobades de vocació professional, la setmana d’immersió ignasiana, la proposta d’exercicis espirituals...

Tots nosaltres hem d’imbuir-nos d’aquest projecte i convertir-nos en agents impulsors del canvi en l’entorn més immediat.

Ha parlat de la situació actual, quina relació té aquesta voluntat de canvi amb la situació de crisi que vivim?

Vivim un canvi d’època que va molt més enllà de la crisi econòmica i d’uns quants ajustos. Per això és més important que mai comprendre i interpretar l’entorn amb una mirada pausada i renovada. És imprescindible que tots nosaltres transmetem la il·lusió del canvi als nostres companys i així ajudem a refundar la nostra vocació educativa.

No és només una crida a un canvi radical de l’educació, és també una crida a la transformació interna de cadascun de nosaltres en el nostre projecte vital

L’Horitzó 2020 és la resposta educativa adequada a la situació actual. Sóc conscient dels esforços i preocupacions de totes les persones de la comunitat educativa. Per això podem inspirar-nos en el papa Francesc, que ens convida a una transformació profunda. Amb els seus gestos senzills, però d’una gran radicalitat, ens assenyalava el camí d’una

pastoral implicada amb les persones, d’una espiritualitat de ment oberta i comprensiva, capaç de conduir la nostra vida i els nostres actes. I ens convida a la revisió de tot el que fem per servir millor l’anunci del Regne.

Com es concreta aquest procés de canvi?

L’Horitzó 2020 és el gran procés de mobilització del somni que perseguim. Hem de ser agents del canvi i de la transformació que busquem. Ens hem d’implicar en la manera de portar-ho a terme, seguint l’estil i la manera de procedir de la Companyia.

Hem de mobilitzar-nos i decidir quin futur volem per a l’educació i per a les nostres escoles

Tenim les condicions, no podem fer un pas enrere. No és l’hora dels indecisos. En cas de dubte, cal actuar. És millor equivocar-se que no fer res, perquè llavors sí que ens haurem equivocat. Si treballem en xarxa, ens donem un suport i un valor afegit que minimitzarà els errors. I si, tot i les condicions, ens equivoquem, analitzem, avaluem i rectifiquem sense por.

No estem tan sols davant d’un canvi de tècniques pedagògiques, ni de millorar l’acció pastoral, ni de dur a terme petits canvis. Estem davant d’una transformació profunda que faci sostenibles les nostres escoles, que doni sentit a la nostra acció educativa i que sigui exemplar en la concreció del compromís evangèlic de la Companyia de Jesús.

Com s’encara el futur immediat?

Al patronat de Jesuïtes Educació hem renovat Xavier Aragay en el seu càrrec com a director general. No es tracta només d’una renovació individual, sinó de la renovació de l’encàr-

Lluís Magriñà (Barcelona, 1946) és el Provincial de la Companyia de Jesús a Catalunya des del 2008. La seva actuació es caracteritza per impulsar la globalització, l’espiritualitat i la presència a zones de frontera.

És un home d’acció, de visió global i una sòlida preparació intel·lectual. Va ser delegat d’educació a Catalunya del 1996 al 2000. Ha estat responsable de missions humanitàries al Txad i al Congo. També ha estat director general d’Intermón i del Servei Jesuïta per als Refugiats del Món.

rec de transformació del qual són responsables els equips directius de totes les escoles. És, doncs, una renovació col·lectiva de l’encàrrec de construcció del gran projecte de la Pedagogia Ignasiana del segle XXI.

Hem de mobilitzar-nos i decidir quin futur volem per a l’educació i per a les nostres escoles. No podem ser conformistes, ni volem que altres ens marquin el camí a seguir. Tenim fortalesa com a xarxa, tant pedagògica com espiritual. Només cal que siguem conseqüents amb el compromís que tenim amb els nostres alumnes i famílies, amb els nostres companys i companyes, i també amb la societat en general.

Com se sent personalment davant d’aquest repte?

Estic orgullós del procés de reflexió i participació que estem desenvolupant. Conec molts indrets del món i no havia vist una iniciativa tan valenta i decidida com aquesta. Ara no podem decebre tanta gent i hem de ser agosarats, com ens demana sempre el P. General Adolfo Nicolás.

Fent camí junts

Elisenda Soriguera
Periodista relatora del
procés de l’Horitzó 2020

L’Horitzó 2020 va aparèixer el juliol del 2012 a la meua vida: es presentava llunyà i difús, es perfilava com un

procés per encaminar una fita, un camí que encara estava per dibuixar i que es presentava com un gran repte. La veritat és que em van fer una invitació seductora: la de viure com aquella idea tan ambiciosa prenia forma a través d’un procés participatiu. Era encoratjador.

Així m’he convertit en l’observadora privilegiada d’un camí per reformar l’escola, aquell espai tan familiar i tan

anacrònic. Vaig agafar aquest camí i l’he pogut trepitjar al mateix ritme en què es pensava i es feia realitat. I s’ha fet realitat gràcies a un veritable eix comú; la il·lusió de desenes de persones de fer una escola dels nostres dies, i també del 2020. Des dels alumnes més petits fins als directors dels centres, passant per pares eufòrics i mestres carregats d’energia.

Semblava impossible, però cada cop el resultat és més proper i més real. L’Horitzó 2020 comença a ser una fessomia amb cara i ulls. La unió fa la força, i en aquesta ocasió la dita s’ha fet realitat.

S’ha dit molt, però cal repetir-ho: si no somiem res no arribarem enlloc... Ha arribat l’hora de fer camí.

UBP: Unitats Bàsiques de Participació

Compromesos en un gran projecte

Èxit de participació i de resultats. Així es pot resumir i valorar les 120 UBP realitzades durant quatre mesos. Més d’11.000 idees que ajuden a definir, marcar objectius i fixar full de ruta del nou model pedagògic que s’està construint des de Jesuïtes Educació.

L’Horitzó 2020 i el nou model pedagògic han de ser una eina de treball, pràctica, útil i dinàmica. Per aquest motiu han de recollir les realitats, els somnis i desitjos de tots els implicats en el procés educatiu: els mestres i educadors, els alumnes, el personal d’administració i serveis, les famílies. És amb aquest objectiu que s’han pensat i dut a terme les unitats bàsiques de participació (UBP).

Des del 15 d’octubre del 2012 i fins al 15 de febrer del 2013 s’han fet 120 UBP. Amb un total de 1.444 participants i la inestimable ajuda de 144 AIP (agents impulsors de la participació) s’han aconseguit 11.512 idees. Una xifra espectacular a partir de la qual es construeix un nou model pedagògic que ha d’obrir les portes de l’educació del segle XXI.

Les aportacions que s’han fet s’han agrupat en sis àmbits: mètode, continguts i valors; alumnes i professorat; espais educatius; temps i organitza-

ció; tecnologia i recursos; i famílies i entorn.

Pel que fa a **mètode, continguts i valors** han sorgit idees i propostes al voltant d’ensenyament i aprenentatge, el format i l’estructuració dels continguts, l’avaluació, així com la transmissió de valors, l’espiritualitat i el compromís. Sobre **alumnes i professorat** les idees giren entorn del rol que desenvolupen mestres i professors respecte als alum-

nes, així com la seva evolució i canvi. El tercer àmbit, **espais educatius**, ha generat propostes partint de la idea que l’espai que s’habita condiciona l’activitat que es realitza, per això cal repensar els espais on s’educa: aules, patis, corredors, sales, etc. **El temps i l’organització** també és un àmbit en el qual s’han treballat idees com la durada de les classes, les vacances, l’organització dels cursos, etc. **La tecnologia i els re-**

cursos de les escoles ha estat un àmbit amb resultats que impliquen grans canvis, ja que les propostes giren entorn de l’ús de les tecnologies informàtiques i els recursos pedagògics en el procés d’ensenyament i aprenentatge. I, finalment, la implicació de les **famílies i l’entorn** ha generat idees i propostes al voltant del treball comú entre la família i l’escola i la relació de l’escola amb el seu entorn.

Algunes de les propostes que han sorgit, de les més d’11.000 idees, són realment originals i donen pistes molt clares de les necessitats reals que hi ha a les escoles. Per exemple, ha sortit la idea de crear una assignatura que consisteixi a fer treballs socials fora de l’escola, tenir aules sense taules ni cadires, establir canals de suport amb les famílies amb dificultats, usar paper reciclat, fer intercanvis amb altres escoles o seguir el batxillerat internacional. Hi ha des d’idees molt ambicioses que impliquen molts canvis fins a altres de més concretes, però totes responen a la voluntat d’adaptar l’escola a la realitat que ens envolta, a fer l’escola del segle XXI.

Àmbit 1 Mètode, continguts i valors	Àmbit 2 Alumnes i professorat	Àmbit 3 Espais educatius
MÈTODES: metodologia oberta / més d’un professor a cada classe / barrejar alumnes de diferents edats / crear especialitats des de més petits / integrar més la realitat / pràctiques reals en empreses / autoavaluació i fer avaluació continuada / exàmens més realistes / avaluació multidireccional del professorat / l’aula com a laboratori. CONTINGUTS: treballar el silenci / menys continguts i integrats a la realitat / més llengua, expressió oral i matèries artístiques / continguts escollits pels alumnes / espiritualitat (ignasiana) integrada a la vida real / transversalitat de continguts / activitats per millorar l’estat d’ànim de l’alumne: ball, teatre... VALORS: <i>magis</i>, voluntat de servei / humilitat, implicació, feina ben feta, respecte, solidaritat i treball en equip / fomentar la intel·ligència emocional, el pensament crític i la creativitat / professorat més implicat, conscient del seu rol de referent educatiu / fomentar les relacions personals / coresponsabilitat d’una pastoral oberta a tothom / incorporar les famílies a l’acció pastoral.	PROFESSORAT: més possibilitat de formació permanent i activa, reciclatge / més preparats per a l’atenció a la diversitat i NEE / millorar les condicions laborals i econòmiques i conciliació familiar / més temps de dedicació als alumnes / més col·laboració entre els docents, entre professors i el PAS / fomentar la cultura de l’esforç / estades en països de parla anglesa per als professors d’AICLE. ALUMNES: altres maneres d’agrupar-se: per nivells, grups classe més reduïts / més d’un professor a l’aula / fomentar la cultura de l’esforç. RELACIONS: potenciar la interrelació dels alumnes de diferents edats o etapes / professor com a guia i alumne com a protagonista del seu aprenentatge / fomentar la comunicació entre professors i alumnes / més intercanvis amb l’estranger de professors i alumnes, i més relació amb universitats. ROLS: alumnes més actius en el seu propi procés d’aprenentatge / alumnes autònoms, creatius, amb ments obertes i il·lusionats amb el seu aprenentatge / educador que guia el procés educatiu, amb autoritat i coneixements, capaç d’atendre la diversitat de l’alumnat.	AULES: polivalents, flexibles, molt dinàmiques per poder adaptar-se a les diferents metodologies de treball / aules grans i amb pocs alumnes. CENTRE ESCOLAR: tenir totes les etapes / menjadors més tranquils / passadissos més alegres i decorats amb treballs fets pels alumnes, lloc de trobada i convivència / patis o espais lúdics amb més vegetació i horts; que els patis siguin espais més educatius i de relació. CARACTERÍSTIQUES DELS ESPAIS: millors condicions ambientals / més color / classes més grans i flexibles / classes aïllades acústicament perquè no hi hagi tant soroll / aules ben il·luminades / que durant tot l’any hi hagi la temperatura adequada per no passar ni fred ni calor / més decoració, mobiliari còmode i flexible i possibilitat de tenir vestidors. ALTRES IDEES: espais diferents per pensar, treballar, fer teatre, música / que hagi de decidir la distribució, mobiliari... que experimenti el lloc on serà l’alumne / poliesportiu o gimnàs cobert, piscina i pàrquing per als mestres.
Àmbit 4 Temps i organització	Àmbit 5 Tecnologia i recursos	Àmbit 6 Famílies i entorn
GESTIÓ DEL TEMPS: flexibilitat horària / diferent duració de les classes segons la matèria / escola oberta més hores al dia i oberta a l’estiu/ matèries de les tardes més relaxades / més temps per a la preparació de les classes, per treballar en equip, per a formació del professorat / menys temps a feines burocràtiques / vacances més fraccionades al llarg del curs escolar. ORGANITZACIÓ DEL TEMPS A L’ESCOLA: més temps i espai per a la coordinació i elaboració de materials / més eficiència: no duplicar feines i pèrdues per interferències entre comunicació vertical i horitzontal o per feines burocràtiques / canvis en la distribució del temps gràcies a ràtio més reduïda i de poder disposar de més d’un tutor per classe. ALTRES IDEES: horari intensiu / horari intensiu presencial alternant amb horari a distància / departament de relació amb empresa que segueixi format empresarial de relació amb empreses / Déu es fa present al centre d’organització del temps escolar / establir protocols interns per organitzar els departaments de l’escola / possibilitat de temps de classe més llargs.	FORMACIÓ PER ALS PROFESSORS: formació específica en les TIC per l’equip de professorat adaptada a la feina per millorar competències / trobades entre homòlegs per ajudar-se / treballar cooperativament. RECURSOS DIGITALS: recursos pedagògics més vivencials / estar atents als avenços mundials en TIC-educació / usar la tecnologia per a la comunicació i per interrelacionar-se entre escoles i amb gent d’altres països / utilització del Moodle per part de tota la comunitat / eines TIC per al professorat (tauletes, portàtils, mòbils) / més pissarres interactives / fulls d’assistència electrònics. RECURSOS HUMANS: recursos per poder fer més doblaments / personal tècnic per assessorar i millorar els suports tècnics i ajudar el mestre a conèixer les novetats / més servei psicopedagògic per a alumnes amb problemes. ALTRES IDEES: bon ús de les TIC per a l’aprenentatge escolar sense oblidar els mètodes tradicionals.	COMUNICACIÓ I PARTICIPACIÓ DE LES FAMÍLIES: disposar de més espais i temps de comunicació entre els tutors i les famílies / treballar coresponsabilitat i confiança famílies-escola en l’educació / tallers per a pares i fills / potenciar conferències o xarxes que tractin d’aspectes pedagògics / oferir reforços o formació d’adults als familiars / equilibri relació: evitar interferències. OBERTURA DE L’ESCOLA AL SEU ENTORN MÉS PROPER: implicació de l’escola i també de les famílies en activitats del barri i altres entitats / fer aliances amb educadors externs: mitjans de comunicació, empreses i institucions socials / oferir cursos per a sèniors a la tarda. PARAESCOLARS: potenciar les paraescolars. ALTRES IDEES: fer conèixer els serveis no docents, com són el menjador, acollida motivacional / detectar ajudes que té l’administració i informar les famílies / buscar fórmules per abaratir costos o per poder oferir a les famílies descomptes segons els seus ingressos.

El paper dels AIP

Ha estat bàsic per marcar els objectius de l’Horitzó 2020 poder dur a terme les UBP, activitats on s’ha recollit l’opinió de totes les parts implicades en el procés d’ensenyar i aprendre. I aquestes activitats no s’haurien pogut fer sense la col·laboració dels agents impulsors de la participació (AIP).

Un total de 144 educadors que han desenvolupat la tasca d’animar, motivar i convidar mestres, mares i pares i totes les persones implicades en l’educació per posar en acció les UBP.

Aquestes persones han creat les condicions favorables perquè els participants es deixessin anar i sortís tota la creativitat necessària, han liderat totes les activitats i ho han fet amb convicció, ganes i energia. Entre altres coses han facilitat la participació, han motivat la creativitat, han acompanyat en el procés, han recollit propostes... En poques paraules, s’han entusiasmat i han contagiat el seu entusiasme amb el projecte.

ENQUESTA

El 68% dels educadors volen canvis profunds a les escoles

L'educació del segle XXI s'ha de redefinir i per això calia conèixer l'opinió de tots els educadors de JE. Els docents i el personal de gestió, els qui viuen el dia a dia als centres educatius, han expressat de manera contundent una voluntat de canvi profund en les escoles de JE. L'enquesta es va passar la segona quinzena de febrer i la primera de març.

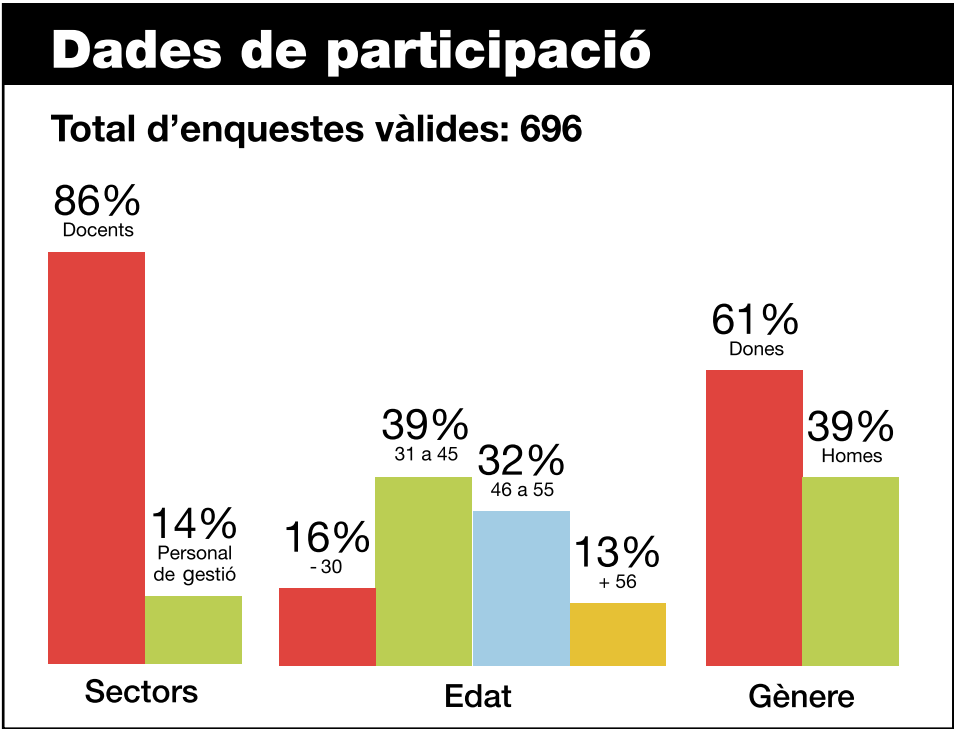
A partir de les UBP (unitats bàsiques de participació) realitzades entre l'octubre del 2012 i el febrer del 2013, s'han extret un gran nombre d'idees que permeten orientar l'enfocament i el mètode per definir amb detall l'orientació de l'Horitzó 2020. De les 120 UBP fetes a escoles, temàtiques i en xarxa, s'ha elaborat una enquesta que tenia per objectiu qualificar les propostes i idees plantejades a les UBP.

Davant de la pregunta "com voldries que fossin les escoles de la xarxa de Jesuïtes Educació al 2020?" un **68% dels enquestats plantegen amb rotunditat que volen que s'introdueixin "canvis profunds i innovadors"**. Aquesta dada reflecteix una aposta decidida dels educadors per encarar un canvi pedagògic que ens porti cap a un nou model educatiu, el model del segle XXI.

Si a més li sumem el 28% que reclama que es facin "alguns canvis", el resultat d'aquesta pregunta ens dona que gairebé la totalitat dels educadors està a favor d'introduir canvis dins el sistema actual. Finalment, només un 3% respon que voldria mantenir les coses com estan.

El repte que s'assumeix amb il·lusió des dels educadors és concretar aquesta voluntat de canvi en aspectes que transformin de manera profunda l'orientació pedagògica que tenim en aquests moments i **dirigir-nos cap a una nova pedagogia que posi l'alumne al centre del PEA (procés d'ensenyament i aprenentatge)**. Per això, l'enquesta estructura i contrasta les idees més importants de les UBP en sis àmbits diferents. Cal tenir present que les respostes vénen del personal docent i de gestió de les escoles i que, per tant, són idees que responen a necessitats molt concretes de la vida als centres i a les aules.

Pel que fa a **mètode, continguts i valors** s'evidencia que cal potenciar el respecte, la tolerància i la comprensió, la

vivència de **valors relacionals, socials i de compromís**, així com incrementar les metodologies actives de l'alumne (fer-los parlar, escoltar, exposar, argumentar, defensar idees, etc.) i reduir, per tant, les classes magistrals.

Cal incrementar la metodologia activa de l'alumne i reduir, per tant, les classes magistrals

En l'àmbit **d'alumnes i professorat** les idees sorgides responen a una voluntat d'excel·lència en l'activitat docent: atendre l'heterogeneïtat dels alumnes (ja sigui per dificultats com per potencialitats), incrementar la formació permanent per equips de treball i **potenciar el lideratge docent, la funció tutorial i la docència com a art i activitat científica**.

Els **espais educatius** han d'estar diversificats en funció de l'activitat, cal in-

corporar altres espais més enllà de l'aula i això vol dir redissenyar l'ambientació i el condicionament de tots els espais per fomentar la creativitat i generar més bon clima d'aprenentatge (cosa que significa, entre altres millores, l'aïllament acústic, la llum, la decoració, la pintura de les parets, l'ambientació, etc.).

El **temps i l'organització** és un altre aspecte clau en el plantejament d'un nou enfocament de la pedagogia del segle XXI. Cal flexibilitzar els horaris de docència, de manera que es permeti la diversitat de durades dels temps de classe en funció dels objectius pedagògics. **Cal posar tots els recursos humans docents dins l'aula i repensar la necessitat dels desdoblements**. I, finalment, calen equips docents que dissenyin, planifiquin, preparin, realitzin i avaluin les activitats d'un grup d'alumnes de manera conjunta i col·laborativa.

Estar al dia en **tecnologia i recursos** vol dir tenir totes les aules amb una infraestructura tecnològica bàsica que

asseguri l'accés permanent a recursos en xarxa i el treball interactiu amb altres grups. També significa disposar d'equipaments informàtics i connectivitat en tots els espais docents, no només a l'aula. I també demana l'automatització de la recollida d'informació de la gestió acadèmica i administrativa, que faciliti la feina del professor.

Calen equips docents que dissenyin, planifiquin, preparin, realitzin i avaluin les activitats d'un grup d'alumnes de manera conjunta i col·lectiva

Pel que fa a l'àmbit de **famílies i entorns**, surt la necessitat de ser actius com a escola al barri, a l'entorn social i amb les famílies. I com es fa? Doncs amb activitats programades amb diverses institucions del barri, així com **potenciant la comunicació amb els pares fent que entrin a formar part de l'entorn de l'escola**.

Es veu doncs, amb els resultats d'aquesta enquesta, que la voluntat de canvi dins els docents i el personal de gestió és gran. I es veu també com aquest desig se centra en aspectes concrets. D'aquesta manera la feina de l'Horitzó 2020 té un objectiu clar, cal posar les eines per engegar el procés que ens posi en el camí per aconseguir tots aquests canvis.

És interessant també comprovar com el repte no és només canviar per adaptar-nos a les noves tecnologies, sinó que el treball de valors i aspectes relacionals continuen sent dalt la llista dels objectius a assolir. No es pot plantejar l'educació del segle XXI sense els principis que han marcat sempre l'esperit de la comunitat educativa ignasiana.

80 personalitats de la societat catalana participen al procés

Un procés de reflexió i participació com el de l'Horitzó 2020 havia d'implantar persones externes a Jesuïtes Educació, però vinculades i compromeses amb la millora de l'educació al nostre

país. Més de vuitanta persones han participat en sessions d'UBP especials. Són empresaris de diversos sectors econòmics, alts representants de l'església, directius i educadors de les escoles cristianes, directius d'escoles públiques, persones que lideren projectes socials innovadors de gran influència al nostre país, persones de l'àmbit universitari, persones de referència en el pensament educatiu, social, pedagògic

i religiós, exconsellers i antics càrrecs polítics de diversos governs, o persones que treballen en l'àmbit de la psicologia social i captació de talent. I lògicament, també ens hem entrevistat amb els màxims responsables polítics del departament d'Ensenyament del govern actual.

Tots han aportat les seves idees i reflexions, que ens han enriquit molt, i que han estat essencials per al treball de l'enfocament dels eixos clau de trans-

formació i per a la reflexió del nou model del procés d'ensenyament i aprenentatge.

Tots ens han encoratjat que les escoles dels Jesuïtes fem realitat el somni de l'HORITZÓ 2020, i han coincidit en la singularitat i importància d'una reflexió com aquesta en el context actual de l'educació, així com en l'oportunitat del moment, atesa la situació de canvi i de crisi actual.

APA: Activitats de Participació de l'Alumnat

Els alumnes ens proposen

Durant quatre mesos s'han dut a terme diverses activitats dirigides als alumnes de les escoles jesuïtes amb l'objectiu de recollir les seves idees de com hauria de ser l'escola i la manera d'ensenyar i aprendre al segle XXI. Aquestes activitats, les APA, han estat un èxit, tal com ho mostren les xifres de participació i la quantitat de propostes recollides.

Entre el 15 de novembre del 2012 i el 15 de març del 2013 s'han dut a terme les APA, activitats de participació dels alumnes, on s'ha demanat als nois i noies de les diferents escoles jesuïtes que donin la seva opinió sobre diversos aspectes de l'educació i l'escola. Amb aquestes activitats s'ha pogut elaborar un informe que recull necessitats, somnis, idees i propostes dels alumnes.

Tenir el punt de vista de l'alumnat és molt important

És molt important tenir el punt de vista de l'alumnat a l'hora de pensar i crear un nou model pedagògic, ja que ells són qui en viuen directament l'aplicació. Si es vol que l'Horitzó 2020 sigui un treball en equip que respongui a les demandes de tots els agents implicats en l'ensenyament-aprenentatge, les APA són una eina de dinamització fonamental que faciliten la participació i estimulen la creativitat dels alumnes.

S'han dut a terme 414 APA, que s'han estructurat en sis temes de treball, els mateixos que s'han seguit a les UBP amb els mestres, educadors i personal d'administració i serveis: mètode, continguts i valors; alumnes i professorat;

espais educatius; temps i organització; tecnologia i recursos; famílies i entorn.

A banda, en el cas dels alumnes, aquestes activitats s'han adaptat en funció del curs en què es duen a terme. És a dir, s'ha fet una divisió per edats que respon a les capacitats i habilitats de cada etapa. Així doncs, les més de 400 activitats s'han distribuït de la manera següent: s'han fet 32 APA amb els alumnes de P3 i P4, 39 amb els de P5 i els de primer de primària, 68 APA amb segon, tercer i quart de primària, 69 amb els alumnes de cinquè i sisè de primària i primer d'ESO, 75 amb els de segon, tercer i quart d'ESO i 131 amb els de primer i segon de batxillerat i FP.

En total hi han participat 11.484 alumnes de set centres de Catalunya i s'han recollit 45.320 idees.

L'objectiu és promoure el debat i la participació

Els objectius de les APA són promoure el debat i la participació de l'alumnat a l'hora de definir l'Horitzó 2020; provocar que els nens i nenes diguin com els agradaria que fos l'escola, com els agradaria aprendre, en quin entorn, etc., sense posar límits a la seva imaginació; i, final-

ment, que comparteixin aquestes idees amb els seus companys i professors, ja que en equip les idees que es construeixen són més grans, millors, i així és com es construeix un horitzó comú.

La metodologia que s'ha dissenyat per a l'elaboració de les APA té la voluntat de facilitar la participació dels alumnes plantejant els processos de reflexió i construcció d'opinió a través de dinàmiques participatives que n'afavoreixen la implicació. Així es parteix de la funció de l'escola percebuda pels alumnes, es busca provocar una mirada diferent a la quotidianitat de l'escola i es proposa posar el focus d'atenció en aspectes clau i compartits per tot l'alumnat.

Aquests objectius es van ampliant a mesura que es treballa amb alumnes de més edat. D'aquesta manera es comença treballant els espais, els mestres, per després anar cap als continguts, mètodes i valors, així com el temps i l'organització de l'escola, les tecnologies, les famílies i l'entorn. D'altra banda, s'han combinat dinàmiques individuals i de grup, i també activitats d'acció amb altres de més reflexives.

En qualsevol cas, el resultat final sempre va en benefici de l'Horitzó 2020, que amb cada activitat va definint millor els seus límits i es perfila com el marc del nou model pedagògic que cal aplicar per fer l'escola del segle XXI.

Un cop exposades les xifres, els objectius i la metodologia seguida per dur a terme les APA, cal entrar a veure en detall alguns dels resultats obtinguts, ja que així es pot veure cap on s'orienten les necessitats i els somnis de l'alumnat.

Les activitats s'han adaptat a les diverses edats

Tenint en compte que s'han agrupat els alumnes en sis nivells, des de P3 fins a batxillerat i FP, que s'han treballat sis àmbits o àrees temàtiques i que s'han elaborat sis propostes d'activitats de participació adaptades a les característiques de cada grup d'edat, només queda apuntar que els objectius i la metodologia aplicades s'han mantingut en totes les propostes i edats.

En el següent quadre es mostra una comparativa d'algunes de les idees recollides en els grups que agafen les edats dels 10 anys als majors de 16. Sorprenentment veure que algunes idees són compartides mentre que d'altres es matisen o són completament diferents. Així es veu com caldrà adaptar el nou model pedagògic a les característiques de cada etapa: ja sigui per edat com per necessitats d'aprenentatge, de creixement personal, característiques de l'escola, etc.

Relat

Elisenda Soriguera
Periodista relatora
del procés de
l'Horitzó 2020

«Si algú del passat saltés al nostre planeta, l'única cosa que reconeixeria, l'espai on se sentiria més còmode, possiblement seria una escola. Perquè ha canviat l'arquitectura, però no el model: encara hi ha un profe al davant i uns alumnes asseguts al darrere. Tot això ho vam anar parlant.», explica

el Txema. Així aquesta classe va començar a pensar i reflexionar sobre un model educatiu. Avui tornen a posar-se en marxa, s'enfilen a la màquina dels somnis: quan arribem a classe, estan treballant individualment, escrivint les seves idees en les quatre fitxes que els han donat i que els ajuden a ordenar

per àmbits les seves propostes. Espais educatius, després alumnes i professorat, també mètode, contingut i valors, i finalment, temps i organització. La Carlota pregunta on pot posar que li agradaria portar mascotes a l'aula, i el seu company Joel opina que a temps i organització. Així, a poc a poc van situant idees.

Èxit de xifres: 414 APA, 11.484 alumnes participants, 45.320 idees recollides

en més de 45.000 idees

ÀMBITS	APA 4 5è i 6è de primària i 1r d'ESO Nois i noies de 10 a 13 anys	APA 5 2n, 3r i 4t d'ESO Nois i noies de 14 a 16 anys	APA 6 Batxillerat i FP Alumnes majors de 16 anys
Mètode, continguts i valors	MÈTODE: tot per projectes / millorar la distribució del temps setmanal (exàmens, exercicis, classes, deures...) / més exàmens, proves i exercitació orals... / concursos entre classes / més classes pràctiques, de laboratori / ensenyament més interactiu. AGRUPACIÓ ALUMNES: més treball de grups, noves maneres d'agrupar-se els alumnes (per afinitats de temes, per afinitat de caràcter, per agrupament aleatori, etc.). INICIATIVA DELS ALUMNES: que els alumnes també facin classe / relació entre classes de diferents edats: ensenyar als més petits, treball conjunt entre cursos, etc. / poder escollir matèries. AVALUACIÓ: valorar més l'esforç / no tot s'ha d'avaluar. ALTRES ÀMBITS DOCENTS: algunes classes a l'aire lliure, als passadissos, etc. / aprendre als museus, exposicions / crèdit de síntesi i ciutadania fora de l'escola. CONTINGUT: continguts més significatius / noves matèries o continguts / més formació tecnològica / eliminar continguts que no són útils / portar més l'actualitat a l'aula / més tutoria. VALORS: respecte entre alumnes / entre alumnes i professors / ensenyar a aprendre a conviure / educar per al futur, per a la vida, per al que hom vol ser de gran, per saber prendre decisions. I TAMBÉ: que ningú no repeteixi curs, que la nota més baixa sigui un bé, que ens ensenyin coses realment profitoses, fer assemblees on els professors callin...	MÈTODE: més dinàmic / més pràctic / més didàctic / més lúdic / pràctiques i sortides i excursions relacionades amb les assignatures / música, relaxació i meditació a l'aula / fer una introducció del dia. AGRUPACIÓ ALUMNES: ajudar els més petits / treball per grups / fer grups reduïts per a alguns continguts. INICIATIVA DELS ALUMNES: debats / defensar les pròpies idees / poder opinar / poder escollir assignatures / llibertat per poder anar a beure aigua... AVALUACIÓ: que no s'avalui només per exàmens / valorar més l'esforç i l'actitud / valorar més pels treballs / menys globals / més bona distribució d'exàmens, temps de preparació i continguts que hi entren / religió, ciutadania, música, plàstica... sense nota o amb mètode diferent. CONTINGUT: coses que serveixin per al futur / temes d'actualitat / més optatives / xerrades d'experts externs / més expressió oral / més idiomes / noves optatives. VALORS: ensenyar valors (amor, amistat...) / educar en el respecte. EDUCADORS: relació més amistosa / més coherència / avaluar. ALTRES ÀMBITS DOCENTS: classes gravades en vídeo / més llibres en paper / iPad / classes a l'aire lliure / més bona distribució del temps de descans. I TAMBÉ: que al final de cada tema es repassi per als que vagin més despitats / portar l'ordinador de casa / classes de política, economia, cuina...	Més pràctica i experimentació i menys teoria Més assignatures en anglès Aprenentatge de més llengües estrangeres Avaluar més el procés d'aprenentatge Més tecnologia i menys llibres Més hores de tutoria per orientació estudis posteriors Matèries que fomentin la imaginació i la creativitat de l'alumne Matèries més concretes orientades al món laboral Classes més dinàmiques Més treballs en grups No avaluar l'aprenentatge de l'alumne només amb els exàmens
Alumnes i professorat	PROFESSOR/TUTOR: simpàtics / contents i que tinguin ganes d'explicar / ensenyar amb alegria / més iniciativa. RELACIÓ TUTOR-ALUMNE: estar al costat dels alumnes / a prop dels que tenen dificultats de tot tipus / tenir espais i temps per poder parlar personalment amb els alumnes / professors que desperten confiança / menys càstigs i valorar més les coses positives. GRUPS CLASSE: grups amb menys alumnes / més d'un professor a l'aula / que els alumnes puguin decorar la seva classe de manera creativa / aules amb colors / la classe perfecta no és tothom callat. TECNOLOGIA: utilització d'ordinadors / iPad / llibretes digitals / no tenir llibres de paper perquè tot està digitalitzat / gravar les classes i pujar-les a la NET per poder-les seguir des de casa / ordinador a primària. HORARI: més descans entre classe i classe / distribuir més bé les assignatures. METODOLOGIES: més treball en grups / aprendre experimentant / aprendre amb jocs / treball per projectes / més sortides / és l'alumne qui canvia de classe, no el professor / tenir temps a l'escola per poder fer els deures / hores d'estudi acompanyades per professors / no tants deures, s'aprèn a l'escola, no a casa. PATI: més descans / que els professors juguin al pati amb els alumnes / espais de joc. I TAMBÉ: no portar bata, només a l'hora de plàstica / professors amb bon humor / monitors de menjador simpàtics i agradables.	PROFESSOR/TUTOR: simpàtics / amables / professors més joves / ben preparats / que sàpiguen més de noves tecnologies / amb vocació i entusiasme / amb més paciència. RELACIÓ TUTOR-ALUMNE: que tinguin hores extra per dedicar temps als alumnes / disposats a ajudar / que tractin amb respecte / més tutories / poder triar el tutor. GRUPS CLASSE: menys alumnes per classe / grups classe entre 10 i 15 alumnes / més d'un professor per classe... + TECNOLOGIA: utilització d'ordinadors / classes interactives, sense llibres i utilitzar eines TIC / poder escollir l'ordinador / pissarres digitals. HORARI: més descans entre classe i classe / temps a l'escola per fer els deures / una hora a la setmana per resoldre dubtes. METODOLOGIES: més treball en grups / integrar jocs en l'aprenentatge / classes més dinàmiques i interactives / treball cooperatiu / més pràctica i menys teoria / més sortides relacionades amb les matèries / canvis d'aula segons l'assignatura / fer classes de debat / diferents mètodes de treball, no sempre explicant i els alumnes escoltant. EXÀMENS: corregir més ràpid / deixar els criteris de correcció clars. I TAMBÉ: poder portar una ampolla d'aigua a la classe, professors que cridin menys i poder riure a classe / menjar xiclet i poder utilitzar el mòbil.	Més tutories personals Menys alumnes per classe Professors a qui agradi ensenyar Professors apassionats Professor guia Més comunicació professor-alumnes 2 professors per aula No tanta pressió i eliminar els càstigs Eliminar el full de classe Professors que dominin la matèria
Espais educatius	+ TECNOLOGIA: estudiar amb tauletes / més bon accés a Internet / ordinadors per a tots els nens / robòtica / poder usar els iPhone a classe / en comptes de llibretes de paper tenir tauletes digitals / pissarres digitals i taules tàctils. + COLOR: classes pintades amb colors alegres i vius / pissarres i taules de colors / passadissos amb colors i decorats amb temes i treballs fets pels alumnes / menjador pintat amb colors alegres. ESPAI DE JOC PER ALS ALUMNES: sala amb sofàs i llibres / sala amb parets de vidre amb Wii i Play i Xbox / taula de ping-pong, futbolins i billar / jocs de taula / conversar amb els amics i descansar. PATI MÉS AMIGABLE: mobiliari de joc / bancs per xerrar / arbres per tenir ombra / tenir un pati de jocs i per relaxar-se i parlar, i un altre de diferent per a esports. AULES MÉS BONES: insonorització de l'aula per estar més tranquils / aules més grans i amb sofàs / classes octogonals amb el professor al mig / mobiliari diferent / armariets als passadissos / canviar mobiliari vell i pintar parets brutes. IDEES ORIGINALS: fer més classes a l'aire lliure / més espai per a la biblioteca i més llibres / grups cooperatius / música a l'aula per relaxar-se. I TAMBÉ: escales mecàniques, autoservei al menjador i més dies de festa.	CLASSES MÉS GRANS: espaioses, amb pissarres també més grans, més lluminoses i insonoritzades / més bon mobiliari / taules més grans i cadires més còmodes i amb rodes i que no facin tant soroll i facilitin el canvi de lloc i el moviment per fer grups / més agradables i pintades amb colors vius / que les classes fossin com oficines de Google / amb calefacció i aire condicionat / distribuir la classe en forma de U / tenir els armariets a la classe. + COLOR: pintar les aules, els passadissos i el menjador amb colors vius / mostrar la part creativa als passadissos decorant-los amb els treballs fets a classe / colors més alegres per motivar-nos / classes amb diferents colors per donar sensació d'alegria / així augmentaria la creativitat i imaginació. SISTEMES D'APRENENTATGE INNOVADORS: pissarres tàctils i més grans / imatges, vídeos i presentacions virtuals / entregar més treballs digitalment, ja que tenim a disposició llibres digitals i ordinadors / fer més treballs en grup i síntesi amb ordinador / canviar ordinadors per iPad i utilitzar tauletes per agafar apunts / fer més classes fora de l'aula habitual / més colònies i més intercanvis. ZONA DE DESCANS I JOC PER ALS ALUMNES: una sala només amb sofàs, algun joc de taula, billar, dards, futbolins i ping-pong / sala d'esbarjo amb ordinadors, música i sofàs / tenir-hi Wii i Play / habilitar una sala de descans entre classe i classe. PATI MÉS AGRADABLE: amb taules, bancs i ombres / que hi hagi taules de ping-pong / més espais verds i gespa / que hi hagi jardins i fonts, flors i animals. I TAMBÉ: escales mecàniques, cafeteria per als alumnes, menjar més bo i que es pugui triar...	Ordinador portàtil per a cada alumne Més llum Més bona climatització i ventilació Mobiliari més ergonòmic, adequat a l'edat Classes i passadissos amb més colors Canviar la distribució de les classes Espais oberts, polivalents i ben equipats tecnològicament Armariets Espais a l'aire lliure on poder estar-s'hi Bancs al pati per poder seure Tenir un hort
Temps i organització	ASSIGNATURES: possibilitat de triar assignatures / no fer dues hores seguides de la mateixa matèria / donar més temps per a les matèries d'educació física / treure flauta i afegir cuina / fer només un examen per dia (no dos o tres) / algunes assignatures fer-les amb altra gent que no sigui de la mateixa secció / les assignatures com matemàtiques i català fer-les al matí. HORARIS: entrar més tard a l'escola (8.30h o 9.00h) / acabar les classes a les 16.00h / tardes de divendres lliures / fer descans entre classe i classe / tenir més temps per preparar exàmens / abans d'un examen ½ hora d'estudi. PATI: tenir més estona de pati. Una hora cada matí / tenir una o dues tardes a la setmana lliures / el temps de pati en funció del cansament dels alumnes / la primària en un pati i la secundària en un altre / aprofitar més el bosc. VACANCES: fer més vacances / repartir part de les vacances d'estiu entre Nadal i Setmana Santa / tornar a tenir la setmana blanca. I TAMBÉ: menjar més bo i amb possibilitat d'escollir plats.	ASSIGNATURES: treballar amb iPad en comptes d'ordinadors / no tenir tants deures, s'ha de treballar a l'escola / treure assignatures com música, tecnologia, religió / no posar les assignatures més fortes seguides / no fer tots els exàmens en una setmana / ensenyar cuina, a cosir... HORARIS: jornada intensiva / entrar a les 9 i fins a les 14.30 o 15 / totes les tardes lliures / descans de 5-10 minuts entre classe i classe / fer més patis / que el pati sigui més llarg / treure la 6a hora / classes de 45 minuts / tenir una hora d'estudi cada dia / no tantes hores assegurats en una cadira / més responsabilitat en l'organització per part dels alumnes. PATI: patis més llargs i més aviat, tenim gana! / poder sortir al carrer a l'hora de pati / patis amb espais lúdics. VACANCES: més dies de vacances / setmana blanca / + convivències / viatge de final de curs / més excursions. I TAMBÉ: poder triar el dinar i que canviïn el timbre per trossos de cançons.	Suprimir totes les tardes Classes de 45 minuts Deixar de 5 a 10 minuts entre classe i classe Més sortides i estades en empreses Assistència flexible Sortir al carrer a l'hora del pati Horaris compatibles amb la feina Classes semipresencials Més temps d'estudi dins l'horari No classes la setmana d'exàmens

17 IDEES CLAU

Horitzó 2020: l'e

✓ 1. EVANGELITZADORA

Una escola **evangelitzadora** que ajuda els seus alumnes a fer **projectes vitals forts** per ser persones competents, conscients, compassives i compromeses per a una societat més justa, solidària, sostenible, humana i inclusiva.

✓ 2. HUMANISTA

Una educació profundament **humanista**, que cerca el **desenvolupament emocional i intel·lectual**. Per això, optem pel desenvolupament de les **intel·ligències múltiples** i el treball per **competències**, parant especial atenció al **creixement espiritual i interior**, que ajudi els nostres alumnes a **conduir la pròpia vida**.

✓ 3. DEL SEGLE XXI

Una escola conscient que la societat del segle XXI, diferent de la del segle XX, necessita una nova manera d'ensenyar i aprendre, excel·lent i inclusiva, i per això **posa l'alumne al centre del procés d'ensenyament i aprenentatge** i transforma la manera d'organitzar-se per ser molt més flexible, **per integrar coneixement i saber d'una manera molt més experiencial**.

✓ 4. AMB UN NOU MODEL PEDAGÒGIC: **mena**

Una escola que ha desenvolupat i implementat un **nou model pedagògic**, basat en l'essència de la **pedagogia ignasiana**, en els elements fonamentals de la pedagogia de l'aprenentatge i en les recents aportacions de la **neurociència**, i que resumim en els punts següents:

4.1. EQUIP DOCENT INTEGRAT

Un **equip docent** de professors creatius i innovadors que treballen conjuntament, és a dir, que planifiquen, programen, treballen a l'aula, avaluen i acompanyen els alumnes. Els alumnes s'agrupen de manera que tinguin més contacte, i més directe, amb l'equip docent.

4.2. ALUMNES PROTAGONISTES

Uns alumnes que tenen un **paper actiu i protagonista**, que treballen individualment i de manera cooperativa amb els seus companys i que tenen iniciativa i interès per l'aprenentatge i per les tasques escolars.

4.3. FAMÍLIES IMPLICADES

Unes famílies disposades a **participar de manera activa** en el procés d'ensenyament i aprenentatge dels seus fills i a col·laborar amb l'escola en funció de les seves capacitats i possibilitats.

4.4. RECURSOS DIGITALS

Uns **recursos tecnològics** perquè cada alumne pugui recollir tots els aprenentatges que va fent al llarg del curs, mitjançant una llibreta electrònica que ha d'incloure un portafolis i una llibreta electrònica de grup.

4.5. TEMPS FLEXIBLE

Una **distribució de temps flexible** que decideix l'equip de professors responsable del curs en funció de les activitats planificades per a un determinat període.

4.6. CONTINGUTS AMB VALORS

Uns continguts entesos com tot el que ha de ser objecte d'ensenyament-aprenentatge: **conceptes, procediments, valors, hàbits, actituds, competències i focus competencials**. Per al nostre projecte educatiu hi ha uns continguts que tenen una importància especial: els valors. El treball dels valors el volem integrar en les tasques acadèmiques. L'aplicació del model requereix una prèvia selecció, acurada i rigorosa, de continguts essencials.

4.7. METODOLOGIA DIVERSA

Una **metodologia variada i diversa**, amb una important dosi d'aprenentatge per descobriment, canalitzat pel treball cooperatiu amb grups heterogenis i homogenis, per

la realització de projectes interdisciplinaris i per l'aprenentatge basat en problemes i en contacte amb les empreses i institucions de la societat. El model inclou també el treball individual, l'estudi de l'alumne a l'aula i l'aprenentatge per recepció.

4.8. AVALUACIÓ DINÀMICA

Una **avaluació** dels resultats i dels processos d'aprenentatge **dinàmica i integrada** en el conjunt d'activitats del procés ensenyament-aprenentatge. Potenciarem l'**autoavaluació i la coavaluació**, ja que afavoreixen la metacognició i faciliten el desenvolupament de la competència aprendre a aprendre.

✓ 5. QUE DÓNA SUPORT ALS EDUCADORS

Una escola que **dóna suport**, mitjançant l'acompanyament, la formació i la posada en marxa d'un itinerari professional, **al desenvolupament humà i professional dels seus educadors** perquè, d'acord amb la seva vocació i impuls personal en el context del projecte educatiu de Jesuïtes Educació i la seva concreció al centre, puguin incorporar les noves fites de rol i sentit que el nou model pedagògic i de gestió els conviden a assolir.

Què cerquen les escoles jesuïtes? La formació integral de la persona per a una societat diferent. PÀG. 10	El nou model pedagògic (MENA), un nou model per a l'escola que volem per al segle XXI. PÀG. 12	El compromís de Jesuïtes Educació és impulsar un canvi profund i acompanyar els integrants d'aquest procés. PÀG. 15	El somnis de les escoles. Els directors generals ens resumeixen en poques paraules l'escola que volen ser. PÀG. 16

l'escola que volem

6. FÍSICAMENT DIFERENT

Una escola que **ha renovat completament els seus espais per adaptar-los a la nova dinàmica del nou model pedagògic**: uns espais polivalents, adaptats a les noves agrupacions d'alumnes i equips docents, ben il·luminats, alegres i amb colors, on es minimitzi el soroll i amb un mobiliari adequat que permeti les diferents formes de treball que el model contempla. Addicionalment, a cada planta o cicle hi ha sales de reunions, un espai de joc interior i una sala de presentacions o classes magistrals. En definitiva, uns espais vius, alegres i flexibles, que fomenten la **creativitat**, en una escola estèticament diferent d'acord amb un nou model de canvi dels espais físics dels centres.

7. UN PATI EDUCATIU

Els patis es consideren també **espais educatius** i han esdevingut no només zones per jugar a pilota i esbravar-se, sinó veritables espais agradables de relació, convivència i joc.

8. AMB UN NOU MODEL ORGANITZATIU

La flexibilització i el nou model pedagògic han requerit un nou **model organitzatiu i de gestió** basat en una reorganització general de processos, una nova estructuració dels serveis en xarxa, una intensificació i millora de les eines informàtiques per donar més bon suport als educadors i un profund canvi de cultura de l'organització, que posa al seu centre el procés d'ensenyar i aprendre amb l'objectiu de facilitar el **lideratge pedagògic** dels docents.

9. FACILITADORA D'EXPERIÈNCIES DE FE I COMPROMÍS

El nou procés d'ensenyament i aprenentatge integra plenament **una educació vivencial de la fe i del compromís social** com a itinerari personal i comunitari que tingui continuïtat al llarg de tota la vida i **desvetlli vocacions de servei laic i religiós**.

10. ESTIMULACIÓ PRIMERENCA

L'escola incorpora l'**estimulació primerenca, cognitiva i emocional**, com a metodologia per reforçar el desenvolupament neuronal que contribueix al bon aprenentatge. En aquest marc, algunes escoles de la xarxa ja tenen escola bressol.

11. INTEGRADA I INTERRELACIONADA

L'escola **integra i interrelaciona**, en un sol projecte educatiu, **les activitats culturals, esportives i musicals** que realitza al llarg de la setmana per al desenvolupament integral de l'alumne com a persona.

12. SENSIBLE AMB EL MEDI AMBIENT

L'escola ha identificat el **treball i la sensibilització amb el medi ambient** com un element important del seu projecte educatiu integral, i d'aquesta manera tot el centre és, en si mateix, una font d'amor i respecte i custòdia de la Terra.

13. CATALANA I OBERTA AL MÓN

L'escola, **catalana**, oberta i compromesa amb el seu entorn i el món global, **viu quotidianament la dimensió internacional**: s'ha aconseguit que l'anglès també sigui una llengua vehicular, juntament amb el català i el castellà, i s'estudien altres idiomes i es fan freqüents intercanvis internacionals en una **xarxa d'escoles jesuïtes de tots els continents**.

14. FORMACIÓ PROFESSIONAL INTEGRADA

La **formació professional** ha pres un gran protagonisme a les escoles que l'ofereixen, s'ha integrat en xarxa en **una sola FP en tres campus** i ha incorporat el servei formatiu a les empreses i la formació dual en una renovada aposta metodològica presencial i virtual.

15. BATXILLERAT INTERNACIONAL

El **batxillerat** s'estructura també en xarxa i ofereix especialitzacions potents per escoles i una divisió específica de **batxillerat internacional jesuïta** integrat en una xarxa mundial.

16. EN XARXA JESUÏTA

Les escoles de Jesuïtes Educació **treballen integradament i en xarxa** entre si, com una sola institució, en un ampli espai col·laboratiu amb la resta d'escoles jesuïtes d'Espanya, d'Europa i del món.

17. AMB PERSONES VOCACIONADES I COMPROMESES

Tots aquests canvis permeten, mitjançant l'acompanyament personal, formar **persones amb una forta identitat pròpia i un molt bon projecte vital basat** en la seva vocació i compromís. Persones flexibles i obertes al canvi, globals i que parlen molts idiomes, multiculturals, sistèmiques i digitals, autònomes i capaces de treballar col·laborativament i en xarxa, **amb una profunda espiritualitat i vida interior inspirades en el magis ignasià**, capaces d'emprendre i conduir la pròpia vida i d'integrar-hi la realitat complexa i evolucionar-hi.

LA RAÓ DE SER

La formació integral de la persona

El P. General Adolfo Nicolás proclamà en el seu discurs a Gijón, el 8 de maig del 2013, que l'educació segueix sent una prioritat en la Companyia; i va afirmar: «Els jesuïtes estem en l'educació perquè des del començament la gran preocupació de sant Ignasi i els seus companys i seguidors és el creixement i la transformació de la persona [...]. No som aquí només per ensenyar o comunicar algunes tècniques d'èxit, sinó per acompanyar persones, des de molt petits [...], i acompanyar-los en el seu creixement, que és el més important que podem fer a la vida.»

El primer objectiu, doncs, d'un centre educatiu de Jesuïtes és esdevenir una escola on predomini la **formació integral de la persona**, mostrada com un camí d'aprenentatge per esdevenir una **persona conscient, competent, compassiva i compromesa**.

La referència dels valors de la persona que es mostra és la que va ensenyar Jesús a l'Evangeli. Per això les escoles jesuïtes són **evangelitzadores** que, seguint l'exemple del Fill encarnat, volen propiciar una manera de ser **persona** per potenciar un model de **societat** que respongui als valors de **solidaritat i justícia social**.

Ser ESCOLES

Esdevenir escoles significa posar al centre l'**aprenentatge**. En primer lloc, dels alumnes i per fer-ho possible cal posar les condicions per a l'aprenentatge de tots els membres de la comunitat educativa.

No es pot imaginar una atmosfera educativa sense la implicació i voluntat d'aprenentatge dels mateixos professors.

Educar és posar les condicions d'un aprenentatge integral, que entengui el temps educatiu com l'oportunitat de viure un camí vers la fita d'esdevenir persona en un procés de formació permanent.

Ser escola jesuïta vol dir educar i viure els valors evangèlics i cultivar les virtuts des de la **interioritat i l'espiritualitat** pròpies de la tradició ignasiana, treballades des de la llibertat personal i viscudes en un entorn de pluralisme i de sentit de la justícia.

L'entorn de l'escola ha d'afavorir l'acompanyament d'alumnes i educadors en el seus respectius processos.

Els **alumnes** són l'objectiu fonamental de l'escola: **són al centre de l'aprenentatge** i tots els recursos estan al seu servei perquè puguin assolir els millors resultats possibles, tant des de la perspectiva personal com des de l'acadèmica, en el camí de preparació per a la vida. I dins del grup d'alumnes, cal tenir una especial atenció per aquells que més suport necessiten.

En aquest últim objectiu rau la convicció d'una educació, basada en l'**atenció personalitzada**, que cerca la integració dins de la societat on viuen, amb una actitud alegre i feliç, que els permeti adquirir la flexibilitat necessària per desenvolupar les seves **conviccions profundes** i els seus **carismes i valors**.

Les escoles que volen treballar per a la integració dels alumnes en la societat han de potenciar la seva obertura vers els diversos entorns, que potencien l'aprenentatge dels alumnes, especialment el més experiencial.

El primer agent de l'entorn dels alumnes són les **famílies**. Per això cal que les escoles tinguin més **competència comunicativa**, que siguin capaces de traslladar a les famílies **missatges i models pedagògics** clars i transparents, que afavoreixin escoltar-les, acollir-les i propiciar la seva participació educativa.

La identificació entre l'escola i la família dels valors educatius de l'esforç, la justícia i el treball per a una societat més justa, inclusiva i democràtica representen la via educativa de més rellevància per a la formació integral dels alumnes.

Una educació integral com la que es proposa necessita educadors que visquin la seva **vocació professional amb convicció i esperança**. Que eduquin i s'eduquin, esforçant-se per treure el *magis* d'ells mateixos i dels seus alumnes.

Ser escoles EVANGELITZADORES

Les escoles jesuïtes són evangelitzadores perquè presenten Jesús com a referència de persona en el món, des de l'anunci de la Bona Nova del Regne, com sant Ignasi va ensenyar. Les escoles de la Companyia estan compromeses "amb el servei de la fe, de la qual la promoció de la justícia constitueix una exigència absoluta".

El missatge de Jesús de Natzaret és el vehicle per interpel·lar els alumnes i els educadors de manera constant. Treballant la vocació en el servei als altres per estimular la transformació de les persones, acompanyant-les i provocant experiències fundants.

Convençuts que les mateixes escoles són també objecte d'evangelització, es vol exemplificar i viure el que s'ensenyava per fer creïble l'Evangeli. Així es desitja una estructura exemplar en aquest sentit: des de la pràctica de la **cura personalis** dels directius i els educadors, fins a la promoció d'escoles inclusives, per a tothom, que resultin acollidores i que explicitin les seves conviccions des de la vivència de la pluralitat i diversitat. Una escola capaç de **desvetllar autèntics processos vitals i vocacionals**.

Ser PERSONES per als altres

La tradició ignasiana assenyalava la importància d'educar en la capacitat de cercar la felicitat i l'equilibri personal, des d'una llibertat profunda, sostinguda en conviccions fondes i honrades.

Persones que estimen amb realisme el món en el qual els toca viure; que són sensibles a l'entorn, a la cultura i a la història. Que s'integren en la societat i interactuen amb el seu entorn. Que treballen i comparteixen per obtenir respostes i que se senten cocreadores.

L'escola ha d'afavorir la capacitat per escoltar, amb capacitat crítica, i **promoure que els alumnes s'interpel·lin i que es facin preguntes**, amb capacitat d'aprendre. Aquesta dinàmica d'aprenentatge es fa a través de l'experiència vital interna, que cultiva la vida interior.

Des d'aquesta vivència interior, els alumnes aprenen el sentit de la justícia que els mou a indignar-se davant de la injustícia. També a viure amb humilitat, agraïment i sentit de la gratuïtat. A esdevenir persones valentes, abnegades, austeres, agosarades, creatives, amb iniciativa, perseverants i flexibles. En definitiva, persones per als altres, capaces de donar-se als altres i de ser servidors dels pobres. Persones que aportin esperança i que donin respostes i testimoni. Que es coneguin i s'assumeixin a si mateixes, amb les seves fortaleeses i febleses, i que sàpiguen viure l'èxit i l'equivocació.

Ajudar a construir una SOCIETAT justa

A les escoles jesuïtes es vol contribuir a **una societat millor**, és a dir, una societat justa que cerqui el bé comú, que sigui més humana i que sigui sensible als més desafavorits.

Es creu en una societat que afavoreixi dones i homes feliços, que sigui respectuosa amb les persones i la diversitat i que sigui respectuosa amb la natura per fer un món sostenible i ecològic.

Aquest estil es basa en una **educació humanista**, que cerca Déu en el món, integrant l'experiència humana i cercant ponts permanents amb la realitat. El sentit de la justícia de l'educació jesuïta neix de la fe i del diàleg entre ambdues. Fe i justícia viuen en diàleg amb les cultures, entès també com un diàleg interreligiós (interculturalitat).

La pedagogia ignasiana cerca que els alumnes s'integrin en la societat per transformar-la. Que la persona sigui convidada a **tenir projecte de vida, projecte vital i amb identitat pròpia** cercant dins seu. **Que esdevinguin persones per als altres i amb els altres**, des de l'actitud de posar els seus dons al servei comú.

METODOLOGIA I ORGANITZACIÓ EDUCATIVES

Ensenyar i aprendre al segle XXI

El món està vivint canvis vertiginosos. L'educació és al centre d'un procés d'evolució radical de les maneres d'ensenyar i aprendre. Les metodologies i l'organització escolars que van ser exitoses al segle XX necessiten una transformació profunda per respondre als canvis socials i tecnològics.

L'entorn socioeducatiu de la segona meitat del segle XX es caracteritzava per l'assoliment de quotes altes de l'estat del benestar i per l'escolarització universal. En general, podem parlar d'un món industrial, local, homogeni, analògic i seqüencial. En aquest entorn, el professorat se centrava en l'ensenyament de continguts bàsicament teòrics fragmentats en assignatures que no s'interrelacionaven entre si.

L'alumne és el centre del nou model

L'evolució tecnològica, social i productiva del segle XXI ens porta al centre de l'anomenada societat del coneixement, caracteritzada per la globalització, el pluralisme, l'emergència del valor de les xarxes i per una realitat digital i hipertextual. El coneixement és experiencial, el saber és integrat i l'alumne ha de tenir una actitud més activa a l'aula. L'estructura escolar demana més flexibilitat.

PEA

Tots els canvis que vivim demanen una transformació sistèmica del procés d'ensenyament i aprenentatge. La xarxa de Jesuïtes Educació, seguint la tradició de renovació educativa i social que ha caracteritzat l'educació i pedagogia ignasianes, proposa un disseny d'un nou model del procés d'ensenyament i aprenentatge (PEA).

Una educació que ajudi a integrar i conduir la pròpia vida

Cal situar l'alumne al centre del PEA, impulsant el seu rol actiu i autònom, a través del desenvolupament de projectes personals i en equip. L'alumne ha de treballar en el marc d'una metodologia basada en cercar, observar, compartir i mostrar. Podem parlar d'una pedagogia basada en un procés educatiu que ajuda l'alumne a conduir la pròpia vida, més enllà dels coneixements intel·lectuals. Alumnes que aprofundeixen en l'autoconeixement, a través del treball interior, l'espiritualitat i el sentit crític, per afrontar el seu projecte vital, lluny del fracàs vital que viuen una part de la generació que transita del segle XX al segle XXI.

Aquesta proposta demana un nou rol de l'educador, especialment amb l'orientació al treball en equip, al voltant del qual s'estructura el centre. Es trenca l'actual concepció del claustre de professors com a lloc bàsic de debat i participació. Els docents se senten vocacional-

ment tutors a la vegada que professors, dins de la missió i metodologia del projecte de Jesuïtes Educació.

Estem pensant en educadors flexibles i polivalents, que reben un bon acompanyament de la institució i una bona formació contínua. Són mestres i professors orientats a l'aprenentatge al llarg de la vida, coneixedors dels seus alumnes, actius en l'esperit d'acompanyament i amb una identificació clara del projecte educatiu i l'opció metodològica. Educadors i educadores compromesos amb la seva vocació professional.

Per a una bona qualitat del PEA, el projecte educatiu promou la integració de les famílies a través d'una estreta aliança i complicitat i oferint formació per a elles i amb elles.

L'estructura del nou model està basada en professors que treballen integradament i col·laborativa per a grups d'alumnes agrupats de manera flexible. Els espais, que estan vinculats a la metodologia, desenvolupen la creativitat i tenen cura del control de so, de la llum i promouen el color.

L'estructura general es mostra flexible en els espais, en els horaris i amb diversitat de metodologies, i trenca les fronteres de les edats i dels coneixements. Els alumnes estan agrupats amb diversitat de criteris. Els horaris estan adaptats a les tasques i als objectius d'aprenentatge. Hi ha estils diferents d'aprenentatge. L'estructura s'adapta a l'alumne.

Aquesta transformació demana que els equips directius s'orientin al lideratge pedagògic i de l'espiritualitat, entesa aquesta com el compromís de conduir la pròpia vida segons uns principis.

CONEIXEMENT

El PEA consolida l'actual procés de transició de l'ensenyament a l'aprenentatge. Promou el treball per projectes per accentuar l'aprenentatge experiencial (*learning by doing*), a través de treballs de recerca i de metodologies que estableixen reptes i treballen amb preguntes i respostes per desenvolupar diferents habilitats.

Educadors i educadores flexibles i polivalents que assumeixen un nou rol

Les metodologies afavoreixen la creació constant d'experiència i coneixement, desenvolupen les capacitats de cada alumne, amb projectes que integren els coneixements, les habilitats i les competències, vinculades a la vida real (activitats autèntiques) i amb un esforç d'actualització. L'escola aprofita el treball de les intel·ligències múltiples i les impulsa de manera decidida.

Les competències bàsiques —escritura, lectura i comunicació— esdevenen fonamentals i s'hi dedica un esforç molt gran en totes les etapes, especialment a les d'infantil i primària.

El PEA integra l'aprofundiment en una educació experiencial de la fe com un procés personal i comunitari que té l'expectativa de desenvolupar-se al llarg de tota la vida. Aquesta educació en la fe s'integra amb l'educació en un compromís social efectiu.

Un nou model que respongui a noves necessitats

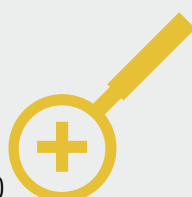
Una proposta metodològica nova demana un nou model d'avaluació que està vinculat a una nova proposta de currículum, competencial i interdisciplinar. Cal anar a l'essència dels continguts i incorporar plenament àmbits com la pastoral, l'educació no formal i les paraescolars.

PERSONES DEL SEGLE XXI

Aquesta proposta metodològica té com a objectiu principal formar persones del segle XXI. Persones que hauran de tenir coneixements i també competències (valors, actituds i habilitats). És a dir, hauran de ser flexibles, estar obertes als canvis, autònomes, capaces de treballar en equip i en xarxa, globals, amb idiomes, multiculturals, digitals, amb espiritualitat i capacitat de conduir la pròpia vida, capaces d'integrar la realitat i evolucionar en funció d'aquesta... En definitiva, han de poder desenvolupar una identitat pròpia i un projecte vital, que ajudi a transformar el món.

Relat

Elisenda Soriguera
Periodista relatora del
procés de l'Horitzó 2020

El resultat? Una pluja d'idees, de paraules carregades d'energia. L'activitat

els suggereix adjectius com enriquidor i paraules com compromís, il·lusió, reflexió, futur, fe, ganes, alumnes, valentia, empena, força, coratge. Al final de la sessió, una idea arrenca aplaudiments de tothom: «Si tu em dones un euro i jo et dono un euro, tots dos tindrem un euro. Si jo et dono una idea i tu em dones una idea, aleshores tots dos tin-

drem dues idees. Avui tothom s'ha endut moltes noves idees. La feina continua!»

«No sabia què es faria avui, però m'ha agradat molt tenir temps per a la reflexió», explica la Isa. «Jo veig l'escola del futur més creativa, més oberta, que recupera l'esperit d'escola i llibertat», reflexiona. Tots estan d'acord en què són

aquí perquè volen ser capaços de crear una educació feliç, adaptada, motivadora, pacífica, plena de valors.

La fi de festa és una pluja d'idees, de paraules que animen, aporten el coratge de construir una escola millor: visió de futur, ganes de canviar, esperança, diversitat, repte, millora qualitativa, reflexió, adaptació al canvi.

EL NOU MODEL PEDAGÒGIC

mena

model d'ensenyament i aprenentatge

L'escola que volem per al segle XXI es fonamenta sobre les bases d'un nou model pedagògic. Un nou model que creix a partir de l'essència de la pedagogia ignasiana i a partir de les aportacions de la psicologia de l'aprenentatge i de la neurociència.

TRADICIÓ EDUCATIVA

- El nou model pedagògic es basa en aspectes derivats de la nostra tradició educativa ignasiana i els potencia:
- L'alumne és el centre del nostre model.
  - La *cura personalis* ha de guiar la nostra relació educativa.
  - Hem de potenciar els punts forts de cada alumne.
  - Rigor i aprofundiment han de ser l'objectiu de la nostra feina.
  - Hem de focalitzar l'atenció en els continguts fonamentals.
  - Hem d'adoptar la prelligió i la repetició com a tècniques didàctiques que garanteixen un aprenentatge significatiu i funcional.
  - Hem de posar l'accent en la formació en valors i l'obertura a la realitat de fora de l'escola.
  - Hem d'entrenar el pensament i la capacitat per abordar noves situacions i resoldre problemes.
  - Hem de treballar les expressions oral i escrita.

PSICOLOGIA DE L'APRENTATGE

- El model es basa també en un marc teòric format per idees sobre l'aprenentatge procedents de diversos autors:
- Conductisme: utilització de reforços, planificació de l'ensenyament (Skinner), necessitat de respectar el ritme d'aprenentatge de cada alumne.
  - Piaget: aprenentatge basat en acomodació, assimilació i adaptació;

- els tres estadis del desenvolupament intel·lectual; tots els pensaments sorgeixen d'accions.
- Vigotski: zones de desenvolupament autònom i desenvolupament proper o potencial.
  - Bruner: aprenentatge per descobriment.
  - Ausubel: a l'estructura cognitiva dels alumnes hi ha d'haver la base conceptual necessària per incorporar nou material i per establir-hi vincles.
  - Gardner: la intel·ligència és un potencial biopsicològic per processar informació que es pot activar en un marc cultural per solucionar problemes o elaborar productes amb valor per a una cultura determinada. Vuit intel·ligències: verbal-lingüística, lògicomatemàtica, visual-espacial, corporal-cinestèsica, interpersonal, intrapersonal, musical i naturalista.
  - Neurociència: el cervell és un òrgan que es modifica amb l'experiència, evoluciona amb l'edat i com a resultat de la seva activitat.
  - Estimulació primerenca del cervell per desenvolupar el sistema nerviós i afavorir les connexions neuronals.

IDEES PEDAGÒGIQUES

En el marc de l'Horitzó 2020 ens centrem en set focus competencials: comprensió lectora, expressió oral i escrita, resolució de problemes, habilitats digitals, interioritat, aprendre a aprendre i valors socials. La metodologia que volem emprar ha de ser variada. Hem d'augmentar l'aprenentatge per descobriment, ja que potencia l'autonomia dels alumnes, el desenvolupament de la creativitat, la capacitat d'observació, descripció,

experimentació, formulació i comprovació d'hipòtesis i altres aspectes relacionats amb el raonament científic. La pedagogia per projectes i l'aprenentatge basat en problemes, així com la introducció del treball cooperatiu també han de tenir el seu espai dins aquesta nova metodologia. Això no vol dir que les classes magistrals desapareguin, però cal que siguin programades de manera adequada i no improvisades.

COMPETÈNCIES I CAPACITATS DELS EDUCADORS

- L'aplicació de totes aquestes idees demana unes competències i unes capacitats determinades en el conjunt del professorat. Segons autors com Scriven, Angulo i Perrenaud els requisits per ser gestor de l'aprenentatge dels alumnes són:
- Competència o capacitat de planificació i organització del propi treball.
  - Competència o capacitat de comunicació.
  - Competència o capacitat de treballar cooperativament amb altres professors.
  - Competència o capacitat d'establir relacions interpersonals satisfactòries i de resoldre conflictes.
  - Competència o capacitat d'utilitzar les noves tecnologies de l'educació.
  - Competència o capacitat de construir un autoconcepte positiu i sincer.
  - Competència o capacitat de fer autoavaluació de les pròpies accions.
  - Volem que la feina d'ensenyar sigui un treball en equip.

Les intel·ligències múltiples

Enric Caturla
Cap de pedagogia i formació de JE

L'any 1983 Howard Gardner publica el seu primer llibre sobre les intel·ligències múltiples. Defineix *intel·ligència* així: «Potencial biopsicològic per processar informació que es pot activar en un marc cultural per solucionar problemes o elaborar productes que tinguin valor per a una cultura determinada.»

Fins aquell moment els psicòlegs mesuraven la intel·ligència de les persones a través del coeficient intel·lectual que obtenien d'uns test que exploraven bàsicament les intel·ligències lingüística i matemàtica i una mica també l'espacial.

Gardner obre l'espectre de les intel·ligències i en distingeix vuit de diferents, que són: verbal-lingüística, lògicomatemàtica, visual-espacial, corporal-cinestèsica, interpersonal, intrapersonal, musical i naturalista.

Actualment la neurociència ha localitzat cadascuna d'aquestes vuit intel·ligències en diferents zones del cervell.

Quines implicacions pedagògiques té aquesta teoria? En citarem només quatre:

- Ens ajuda a conèixer els punts forts dels nostres alumnes, potenciar-los i així augmentar la seva autoestima.
- Ens permet definir una adequada oferta curricular escolar i paraescolar.
- Ens obliga a introduir en les activitats de l'aula i especialment en els nostres treballs per projectes realitzacions que tinguin a veure amb les diferents intel·ligències.
- Existeix una íntima relació entre les vuit competències bàsiques i les intel·ligències múltiples.

Caldrà incorporar tots aquests elements en la nostra pràctica docent.

- 1

L'esquelet del model són els alumnes, l'equip docent, l'espai i els recursos.
- 2

El segon eix són els continguts, les metodologies i la disposició dels docents.
- 3

La tercera pota és l'esquema on interactuen els alumnes, els professors i els continguts.
- 4

La peça última i fonamental és la família, els alumnes i l'escola.

El model pedagògic que es proposa treballa sobre quatre grans eixos, que es desenvolupen de la manera següent:

L'esquelet del model

Espais + recursos

Equip docent reduït

Agrupació d'alumnes

L'estructura sobre la qual es construeix aquest model s'esquematitza en aquest triangle que lliga l'espai i els recursos amb l'equip docent i els alumnes.

És important disposar d'un espai i d'uns recursos adequats per poder posar en pràctica el nou model pedagògic. Un espai polivalent que ha de permetre el treball individual, el treball cooperatiu, les exposicions magistrals i també activitats lúdiques. Una aula on treballin entre 50 i 60 alumnes i un grup reduït de professors. A més, en aquest nou espai s'han de preveure sales de reunions, un espai de joc interior i una sala per a les presentacions o classes magistrals.

Els recursos que necessitem, disponibles físicament o mitjançant la NET, són: dispositius digitals a disposició dels alumnes, Wi-Fi que ens garanteixi una bona connexió a la xarxa, biblioteca d'aula, e-llibreta a la NET per a cada alumne per poder recollir tots els aprenentatges que es van fent al llarg del curs. Aquests portafolis estaran a disposició de l'equip de professors i seran un element clau en l'avaluació dels alumnes. Una e-llibreta del grup on s'incorporen les conclusions de cada dia.

Per a un curs de quatre línies pensem en un grup de 7 professors polivalents amb algun membre del departament d'orientació que centren tot el seu treball en aquest curs.

Els professors funcionen com un equip: planifiquen, programen, treballen a l'aula i avaluen conjuntament. L'acció tutorial és compartida per tots i tots són responsables de l'organització del curs.

D'aquesta manera l'equip docent coordina la participació dels alumnes dins l'aula en funció dels diferents rols assignats. Ells tindran un paper protagonista i actiu: la classe és un grup que funciona com una empresa,

La musculatura del model

Continguts

Disposició dels docents

Metodologies

El segon eix sobre el qual es construeix aquest model pedagògic treballa sobre els continguts, les metodologies i la disposició dels docents.

El concepte de contingut s'ha anat modificant i ampliant al llarg dels anys. Avui en dia quan parlem de continguts s'entén com a conceptes, procediments, valors, hàbits, actituds, competències i focus competencials. Tenen especial importància els valors, ja que es volen integrar en les tasques acadèmiques. Es fa doncs una pedagogia dels valors. Els que es treballen i sobre els quals es vol posar l'accent són la reflexió, el respecte, la responsabilitat, el compromís social i la justícia.

Perquè aquest model funcioni es necessiten docents amb motivació, coneixements, capacitats, habilitats i determinades actituds. El lideratge pedagògic dels directius i un adequat pla de formació que contempli una determinada trajectòria formativa poden ser de gran ajuda. Aquesta és la disposició que es demana als docents.

La metodologia per posar en pràctica aquestes idees combina l'aprenentatge per recepció, el treball individual i el treball col·lectiu.

La proporció que proposa el model per a aquestes tres metodologies seria d'una manera molt aproximada, que, evidentment, variarà d'un dia a l'altre i d'una setmana a la següent, dedicar de les sis hores diàries una a

Un triangle clàssic

Alumnes

TASQUES

Professors

Continguts

l'aprenentatge per recepció, dues per al treball individual i tres hores per al treball cooperatiu (dues hores de treball en grups heterogenis i una hora amb grups homogenis).

El nou model pedagògic opta per la integració de les diferents assignatures en projectes basats en problemes reals. Així es garanteix la transversalitat, la connexió de coneixements i àrees curriculars, la incorporació de competències i habilitats relacionades amb totes les intel·ligències, etc.

Aquest esquema mostra que el nou model pedagògic té una tercera pota en la interacció entre els alumnes, els professors i els continguts. És a dir, que s'han d'establir vies de comunicació entre els professors i els alumnes, entre els professors i els continguts, entre els alumnes i els continguts, però també dels alumnes entre ells i dels professors entre ells.

Totes aquestes connexions ens les ha de garantir l'espai real i el virtual (NET).

Les famílies

Família

PEA

Escola

Alumne

En totes aquestes interrelacions és de vital importància la tasca estimuladora i integradora dels coneixements i les emocions dels alumnes en el marc del seu procés maduratiu.

En tot aquest model pedagògic falta una última peça que és clau perquè tot aquest engranatge pugui funcionar. Aquest element són les famílies. La comunicació entre l'escola i la família ha de ser fluida i freqüent.

És molt important explicar als pares el procés que seguim per construir el coneixement i fer els aprenentatges. Les famílies han de tenir accés virtual a l'expedient del seu fill.

Els pares i mares han de poder participar, proposar recursos i fer suggeriments sobre l'aprenentatge. Cal comptar amb ells i demanar-los col·laboració perquè la implantació d'aquest model sigui possible.

Arrelats en l'Evangelí podem educar en la profunditat

Enric Puiggròs, sj

Cap de pastoral de JE i coordinador de pastoral de la zona est d'EDUCSI

L'acció pastoral de l'escola és al cor de l'escola com a centre evangelitzador. El seguiment de Jesús dona resposta a molts dels grans interrogants de la vida. I volem seguir-lo oferint. Convé ajudar a donar resposta a una societat cada cop més caracteritzada per la petjada intercultural. Una societat que viu aparentment allunyada de la vivència de Déu, però que segueix a la recerca de sentit.

Volem establir un diàleg amb aquest

món, amb la seva cultura, per mostrar, de manera plausible, la nostra oferta de sentit.

Volem parlar significativament de Jesús com a camí cap a Déu Pare-Mare i cap als altres. Creiem que hem de créixer en la nostra capacitat de mestratge espiritual (mistagògia). Pretenem que la nostra experiència pastoral promogui també una vivència comunitària dins i fora de l'escola (sana eclesialitat).

Desitgem educar homes i dones per als altres. Que promoguin la universalitat, la justícia fruit de la fe i l'acceptació de la diversitat com a ferment de veritable comunió. Volem una pastoral que pretengui que l'alumne es **pregunti** sobre **Déu** en la seva vida. Volem facilitar un itinerari adequat per ajudar a descobrir el lloc en el món fruit d'aquesta experiència (que és crida **-vocació**). I ho volem fer en el marc de l'HORITZÓ 2020.

EL MEG: Model Estratègic de Gestió

Una nova organització i uns nous espais

Primer esbós de l'espai físic renovat d'una aula capaç de facilitar el nou model pedagògic, MENA

En el marc de l'Horitzó 2020 cal pensar l'organització i l'espai com unes eines al servei d'un projecte molt ambiciós: el nou model pedagògic per canviar el procés d'ensenyament i aprenentatge per adaptar-lo a la realitat del segle XXI. És en aquest sentit que cal entendre el nou model estratègic de gestió (MEG).

Hem de partir de la base que si fem les mateixes coses i de la mateixa manera no obtindrem nous resultats. En les circumstàncies actuals de crisi no es pot preveure augmentar els recursos de què disposem. Tanmateix, si gestionem aquests recursos (persones, espais, programes, diners...) d'una manera diferent es poden aconseguir nous resultats.

L'ORGANITZACIÓ

Tradicionalment entenem les organitzacions com a sistemes jeràrquics amb objectius funcionals. És a dir, estem acostumats a entendre les organitzacions com a sistemes estructurats de manera piramidal, on la punta de la piràmide marca unes directrius que la base executa per aconseguir uns objec-

tius que no sempre es coneixen ni són compartits per tots.

La proposta de l'Horitzó 2020 consisteix a canviar aquesta línia de pensament i replantejar l'organització escolar d'una manera diferent: persones, processos i sistemes han d'anar alineats per servir un únic objectiu: el procés d'ensenyament i aprenentatge. No pot ser que els detalls ens distreguin del principal repte, que és assolir un nou model pedagògic centrat en les persones, en l'excel·lència de continguts i coneixements, però també en el respecte als valors i principis morals. L'Horitzó 2020 i el nou model pedagògic (MENA) que inclou, requereixen un nou model organitzatiu i també processos que, amb els mateixos recur-

sos, permetin aconseguir el canvi desitjat.

Cal racionalitzar la feina i els recursos

Així doncs, el nou model estratègic de gestió (MEG) és l'instrument que ha de permetre aconseguir resultats diferents gestionant els recursos de què disposem d'una altra manera. Resultats diferents en l'educació, en el procés d'aprenentatge, en la construcció d'un projecte vital dels alumnes. Evidentment, aquest procés de canvi no té sentit si no es planteja d'entrada que l'escola forma part d'una xarxa que dona suport als educadors perquè puguin implantar aquest nou model pedagògic.

Un suport que es concreta en l'acompanyament, la formació i la posada en marxa d'un nou itinerari professional.

L'aplicació del MEG ens obliga a definir uns nous rols pel que fa a les tasques que desenvolupen docents i personal d'administració i serveis amb l'objectiu que els directius docents puguin centrar-se en el lideratge educatiu i facilitar la transició cap al nou model pedagògic (MENA). L'objectiu del MEG és racionalitzar la feina i els recursos per poder posar l'accent en l'objectiu final que és aconseguir el gran canvi educatiu que ens proposem. Tots hem d'estar al servei del nou model pedagògic. Per això ens cal un lideratge que ens porti a una renovació profunda de l'organització i la gestió de les escoles en xarxa seguint el model del MEG.

El principal repte és assolir un nou model pedagògic

L'ESPAI

L'entorn de l'escola ha de facilitar aquest procés de canvi. És a dir, l'espai físic on es desenvolupa aquesta tasca ha de respondre a aquestes necessitats. Cal que puguem comptar amb espais amplis, polivalents, on el mobiliari estigui distribuït de manera que es faciliti una nova manera de treballar a l'aula. Les zones d'esbarjo també han de ser espais educatius que fomentin la convivència i el joc. Finalment, caldrà alguna zona interior per a activitats lúdiques que faci realitat l'apropament entre el joc i l'aprenentatge. Espais vius alegres i flexibles que fomenten la creativitat.

Alliberar de tasques de gestió les direccions d'etapa

Pol Riera

Gerent de la xarxa JE

Els càrrecs directius de les escoles dediquen una part important del seu temps a tasques de gestió associades al procés

d'ensenyament i aprenentatge. Aquest fet impedeix que puguin dedicar-se totalment al que realment és important i és la nostra raó de ser, la tasca educativa.

S'hauria d'alliberar d'aquestes tasques de gestió les direccions d'etapa per tal que es puguin focalitzar en el lideratge pedagògic del procés d'ensenyament i aprenentatge.

Així, amb la incorporació d'una figura de nova creació, la del tècnic adminis-

tratiu, que donarà suport a les direccions d'etapa tot entomant les tasques de gestió esmentades, podrem alliberar plenament els càrrecs directius docents de les tasques de gestió, perquè es puguin dedicar completament al lideratge pedagògic.

Per altra banda, amb el suport de les secretaries acadèmiques, la incorporació de noves i més eficients eines informàtiques de gestió i el suport dels equips

en xarxa, podrem millorar i simplificar els processos d'atenció als estudiants i a les famílies.

Amb aquest suport combinat de secretaria, noves eines informàtiques de gestió i la nova figura tècnica administrativa, podem enfortir i ampliar la direcció pedagògica de la cadena clau del procés d'ensenyament i aprenentatge, en el marc del nou model estratègic de gestió (MEG).

UN CANVI PROFUND

El compromís de Jesuïtes Educació

L'evolució actual del món i de l'educació presenten evidències de canvis radicals i profunds de paradigma que porten les escoles jesuïtes a una renovada evangelització. La proposta de canvi vol tenir el mateix esperit d'humilitat i de confiança que ha caracteritzat l'estil de les obres jesuïtes al llarg del temps.

El model educatiu actual s'ha esgotat. Hem de tornar doncs a l'essència per respondre als reptes del segle XXI. No podem posar pedaçs al model que tenim ara, perquè no estarem responnent a les demandes i reptes de la societat actual i futura. Per això l'Horitzó 2020 ha de plantejar un canvi radical: **una transformació vinculada a la missió educativa com a escoles jesuïtes i a la vocació inclusiva dels nostres centres, així com a la manera de procedir i d'organitzar-se.**

LES RAONS

Les raons que impulsen aquest canvi profund són sobretot la responsabilitat, la fidelitat al projecte educatiu, que només sobreviurà si es diferencia i dóna valors afegits, el desig de servei a altres institucions i a la societat i, finalment, l'aportació a la xarxa d'escoles jesuïtes del món. Aquesta voluntat de transformació és el motor que empeny cap al canvi.

De totes maneres, l'Horitzó 2020 és molt més que una transformació del model educatiu, és també una crida a la transformació interna de cadascú, del projecte vital i personal. Es convida a renovar la vocació educativa, les conviccions, els projectes, el compromís...

Els ingredients que fan falta per impulsar aquest projecte són **reflexió, lideratge, convicció i compromís**. Només així es podrà avançar i fer realitat l'Horitzó 2020. Només així es podrà avançar en un discurs compartit, en un diagnòstic compartit i en la planificació d'una acció focalitzada per determinar els objectius prioritaris i la manera raonable de dur-los a terme.

EL COMPROMÍS

Aquest procés demana valentia als equips directius, credibilitat de les propostes i compartir les esperances. El tipus de lideratge que demana és el del compromís amb la missió de la Companyia i el compromís amb l'acompanyament dels educadors per arribar a l'objectiu marcat.

L'horitzó 2020 també és una crida a la transformació interna de cadascú, del projecte vital i personal

El primer compromís és acompanyar els alumnes, les famílies, els educadors i els directius en el procés individual i col·lectiu de canvi. I el segon és impulsar

i assegurar els lideratges de l'espiritualitat, la pedagogia i la gestió i avançar en els canvis profunds de sentit, de visió i de manera de procedir.

El procés de transformació educativa proposat demana un lideratge integral i un lideratge en equip de l'espiritualitat, de la pedagogia i de la gestió.

El lideratge de l'espiritualitat anima els somnis personals, estimula a buscar el significat de base ignasiana i a posar-lo en pràctica. El lideratge pedagògic anima el somni col·lectiu, estimula a focalitzar-se en la pedagogia i a trobar el camí, motivar el grup, acompanyar en el camí... I el lideratge de la gestió anima el personal d'administració i serveis a fer un salt en la seva vocació de servei al procés d'ensenyament i aprenentatge.

Exercir aquests lideratges per conduir els canvis comporta també canvis profunds de sentit, de visió i de manera de procedir.

Ara més que mai ens calen lideratges

Lluís Tarin
Estratègia i lideratge

Parlar de lideratge pedagògic és referir-se, d'entrada, al fet de compartir un mateix somni de cap a on es vol anar, a fer què, per què i com.

Som tota la comunitat educativa qui liderem els processos d'aprendre i ensenyar i **estem cridats a viure un lideratge transversal, distribuït i compartit.**

Diem moltes vegades que cal tota la tribu per educar els nostres infants: famílies, administració, professionals. Totes i tots liderem quan compartim tasques, aportem solucions i assumim responsabilitats per educar.

El lideratge pedagògic també té a veure amb les direccions dels centres educatius.

Ho sabem, no són temps d'estabilitat i continuïtat. Ni temps en què només cal dirigir i gestionar. Són temps de canvis, moments per repensar, a fons, on anem i com.

Ara, més que mai, ens calen lideratges: ens fan falta propòsits que menin a l'acció. Necessitem inspiració, creativitat, profunditat, motius i impulsos per al canvi.

El lideratge pedagògic, sens dubte, es materialitza a l'aula. Amb els nois i noies. Allí, com diu Àngel Castiñeira, emergeix la possibilitat de ser **referent**.

Els referents són testimonis del propi projecte vital. No només transmissors de coneixements i dinamitzadors de l'aprenentatge. Contribueixen decididament a crear actituds i forjar caràcters.

El nostre lideratge convida a no conformar-nos amb el que fem. És el nostre *magis*, que ens transforma i impulsa a realitzar els nostres objectius: una escola evangelitzadora que ajuda a desenvolupar persones amb identitat pròpia i un projecte vital coherent.

Una política de desenvolupament vital i professional dels educadors

Daniel Iniesta
Cap de recursos humans de JE

Treballar a Jesuïtes Educació consisteix a anar més enllà de dur a terme una feina durant unes hores i complir així

una jornada laboral. Treballar a Jesuïtes Educació vol dir tenir vocació, vocació d'educador. I basats en aquesta vocació, volem viure la transformació de l'educació del segle XXI, volem assolir el nostre somni educatiu, vinculant els somnis individuals de tots nosaltres.

I això passa per canviar la nostra cultura organitzativa, canviar la nostra manera de fer a les escoles per afrontar els reptes futurs. I ho hem de fer millorant les nostres competències en totes les fases del cicle vital i professional de les persones que formem part de la nostra xarxa.

Volem una escola que dóna suport, mitjançant l'acompanyament, la formació i la posada en marxa d'un itinerari professional, al desenvolupament humà i professional dels seus educadors perquè, d'acord amb la seva vocació i impuls personal en el context del projecte educatiu de Jesuïtes Educació i la seva concreció al centre, puguin incorporar les noves fites de rol i sentit que el nou model pedagògic i de gestió els conviden a assolir.

Per això ens estem dotant d'una política de desenvolupament vital i professional dels educadors de JE. Una política que

esdevingui una font permanent de desenvolupament professional i personal, apostant per l'enfortiment de la nostra cultura de xarxa, que ens permeti identificar-nos amb la nostra missió educativa, i participar en el creixement i desenvolupament de tota la xarxa a través de les aportacions, il·lusió i treball de tots nosaltres.

El desenvolupament dels educadors de JE ha de ser consistent amb l'entorn extern, que és dinàmic i canviant, perquè la realitat és dinàmica i canviant, però també consistent amb la història de les nostres escoles, d'acord amb la nostra espiritualitat i compromís social.

ELS SOMNIS DE LES ESCOLES

En el procés de participació i reflexió de L’HORITZÓ 2020 les escoles de la xarxa Jesuïtes Educació i l’escola associada Infant Jesús, a més d’enfocar els reptes de la transformació profunda de l’educació que donem, també ens hem plantejat els nostres somnis específics. És a dir, els que estan vinculats a la nostra realitat, la nostra història i el nostre context, per a impulsar-nos cap a un futur diferent. Hem demanat al director general de cada escola que ens resumeixi en poques paraules el seu somni de centre. I ells ens han dit... **VOLEM:**

Casp
Sagrat Cor de Jesús
Joan Bassas

“Tenir educació infantil”

Jesuïtes Casp – Sagrat Cor de Jesús té el repte de ser una escola que integri totes les etapes educatives: educació infantil (actualment no la té), primària, secundària obligatòria i batxillerat. Això comporta adequar i modernitzar les instal·lacions i equipaments per ser i semblar una escola del segle XXI, amb totes les etapes educatives i d’acord amb el nou model pedagògic.

Col·legi Sant Pere Claver
Maria Àngels Brescó

“Fer una nova escola per ampliar l’ESO”

Ampliar la nostra oferta educativa a l’ESO i construir una nova escola d’acord amb el nou model pedagògic en xarxa de L’HORITZÓ 2020, per continuar millorant l’equitat (escola per a tothom) i l’excel·lència (el millor resultat per a cada nen) en el marc d’una innovació constant.

Col·legi Kostka
Oriol Navarro

“Una escola integrada de 0 a 18 anys”

Volem consolidar el procés de creixement i ampliació de l’escola. La nostra oferta educativa, amb la participació del CORMAR, serà completa i s’estendrà dels 0 als 18 anys. Distribuirem l’alumnat per edats en instal·lacions diferenciades, totalment adaptades a les necessitats de cadascuna, amb un projecte integrat, sòlid i innovador. La promoció del treball artístic en serà un punt fort i diferenciador.

Col·legi Claver
Raimat
Javier Puyol

“Apostar per la diferenciació i ser una escola de referència”

Ser l’escola de referència, per excel·lència, equitat i projecte vital, de Lleida i la seva zona d’influència. Aquest somni es vol fonamentar en la diferenciació metodològica i en la voluntat d’implementar el batxillerat internacional, tot assegurant uns resultats excel·lents. Juntament amb la millora de les infraestructures i de l’edifici.

Centre d’Estudis Joan XXIII
Carme Castellort

“Ser una escola de referència i transformar els espais”

Somiem ser l’escola de referència de l’Hospitalet i el Baix Llobregat, per l’equitat i l’excel·lència. Promourem ajuts i beques. Potenciarem al màxim les capacitats de cada alumne. Millorarem els resultats de les proves externes. Apostarem per una FP en xarxa de qualitat. Transformarem els espais pensant en el model pedagògic de l’Horitzó 2020.

Escola del Clot
Francesc Moreno

“Transformar la imatge estètica”

A l’Escola del Clot tenim un somni: canviar la imatge estètica de l’escola. Volem posar-hi color, fer-la més moderna i acollidora. Sabem que els espais condicionen els aprenentatges. Per això volem transformar-la, per respondre millor al que som i al nou model educatiu. Així, l’adaptarem a l’educació del segle XXI.

Infant Jesús
Joan Blasco

“Integrar-nos a la xarxa de jesuïtes educació”

Un objectiu: una escola activa en la qual cada persona és protagonista de la seva història. Un somni: integrar-nos a la xarxa JE, sumant esforços, sinergies. Un horitzó: construir un model comú d’aprenentatge, de creixement de les persones, en el qual l’alumne és el centre. FJE: fem junts escola.

Sant Ignasi
Antoni Parellada

“Apostar pel batxillerat internacional”

L’any 2020 estarà desplegat a Jesuïtes Sarrià – Sant Ignasi una secció del batxillerat internacional. Formarà part d’un batxillerat Jesuïtes Educació i es trobarà plenament enxarxat amb escoles jesuïtes del món on s’impartiran aquests estudis. Serà possible cursar un any a l’estranger i obrirà les portes per ingressar en universitats d’altres països.

Educar és acompanyar

Pere Borràs, sj
Vicepresident del patronat FJE i delegat per l’evangelització

Acompanyar les persones, fer-se proper i ajudar. Són trets de l’espiritualitat ignasiana. Sant Ignasi en deia tenir cura de les persones. Expressa la necessitat que tenim els uns dels altres.

Educar és acompanyar. Fer sortir de l’altre tot el millor que té. Acompanyar vol dir compartir el camí i la vida. Déu és el gran acompanyant de la humanitat. Què feia Jesús sinó fer-se proper als altres, especialment als que més necessitats tenien?

Educar és acompanyar els alumnes, els companys, les famílies. És una actitud de vida. I suposa escoltar, preguntar, intuir, animar, compartir el més profund. Acompanyar vol dir, sovint, compartir des del silenci respectuós i acollidor.

Tots tenim un projecte vital, un horitzó vers on volem caminar. Quan busquem en el nostre interior amb sinceritat i superem el nostre ego descobrim quelcom molt gran. El desig de fer un món millor, més tendre, més just, més fratern. Aquest desig és un do.

Necessitem ser acompanyats i alhora estem cridats a ajudar que les persones trobin la seva vocació i el seu camí a la vida. Acompanyar és educar. Educar és acompanyar. I així es va fent present la Bona Nova de Jesús.

Compartim un mateix somni

Jonquera Arnó
Cap de l’oficina tècnica de JE

Aquesta és la força i la convicció que ens empeny a caminar plegats vers un mateix HORIZÓ.

Compartim un mateix somni, que ve de lluny i va més enllà de nosaltres mateixos i de les nostre escoles: **ajudar les persones a créixer i transformar-se.** Aquest va ser el somni d’Ignasi de Loiola i aquest és el de JE.

Els reptes són grans i molts; necessitem persones que sàpiguin decidir i dirigir la pròpia vida cap a grans propòsits, grans reptes, amb projectes vitals profunds, sense por, amb convicció, amb generositat, amb treball; però sobretot, convençudes que val la pena dedicar totes les forces i capacitats a fer de la seva pròpia vida una vida en constant transformació cap al servei i estima als altres, als nostres alumnes.

El nostre somni col·lectiu com a xarxa, i el de cada escola, només serà possible si cadascú troba la resposta a les preguntes ***I jo, on vull anar? Quin és el meu somni com a persona, com a educador?***

El nostre món ens crida a una transformació profunda de l’educació que passa necessàriament per la transformació interna de cadascú. Siguem valents per imaginar junts coses diferents i fer que esdevinguin una realitat. Perquè creiem que **NOMÉS JUNTS SERÀ POSSIBLE... SOM-HI!**